

نگاه به گذشته

آزمون ویژه ۱۰ مهر ماه ۱۴۰۵

یازدهم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال ها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۲۰	۱۱	۳۰	۲۰
۳	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۲۰	۳۱	۵۰	۲۰
۴	منطق	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۵	اقتصاد	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان:

نام طراحان	نام درس
پیمان طیار، میثم خشتودی، سعید رازورز، علی حسینی‌نوه، رضا خان‌بابایی	ریاضی و آمار (۱)
اعظم‌نوری‌نیا، محمد نورانی، علی صیدانلو، محمدعلی دولت‌خواهی، مبین محمدی‌تراکمه	علوم و فنون ادبی (۱)
محمد رضا سوری، رضا مهدیزاده، محمدفرحان فخاریان، مجید همایی، منیژه خسروی، علی‌اکبر ایمان‌پرور، ولی‌الله نوروزی، علیرضا قلی‌زاده، آرمین ساعدپناه	عربی، زبان قرآن (۱)
پرگل رحیمی، موسی سپاهی، امیرمحمد قلعه‌کاهی، یاسین ساعدی، ناهید جوهریان	منطق
آیدا رحیمی، سارا شریفی، احسان عالی‌نژاد، زهرا محمدی، نگین مرسل	اقتصاد
رضا خان‌بابایی، علی آزاد، نریمان فتح‌اللهی	ریاضی و آمار (۲)
محمد نورانی، سعید جعفری، ابراهیم رضایی‌مقدم، افشین کیانی، امیرمحمد حسن‌زاده	علوم و فنون ادبی (۲)
محمد حبیبی، ملیکا ذاکری، محمدعرفان فرهادی، یاس فاطمه ابراهیمیان، هانا احمدزاده	روان‌شناسی
بهزاد جهانبخش، علی‌اکبر ایمان‌پرور، مجید همایی، خالد مشیرپناهی، علیرضا قلی‌زاده	عربی، زبان قرآن (۲)
غلامحسین عزیزی، فرزانه حاجی، پرگل رحیمی، علیرضا نصیری، محمد رضایی‌بقا، یاسین ساعدی، موسی سپاهی	فلسفه (۱)

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	عباس مالکی	محمد بحیرایی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری‌نیا	الهام محمدی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی امیرمحمد کماسی
عربی، زبان قرآن (۱)	علی رضی	اسماعیل یونس‌پور	لیلا ایزدی	وجیهه نجفی مسلم احمدنژاد
منطق	یاسین ساعدی	مهدی یعقوبی، فرهاد علی‌نژاد	سوگند بیگلری	محمدحسین صادق‌پور علی بدری
اقتصاد	سارا شریفی	سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور	زهرا شمسایی سیدمجتبی رضازاده
ریاضی و آمار (۲)	عباس مالکی	محمد بحیرایی	سمیه اسکندری	معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری‌نیا	الهام محمدی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی امیرمحمد کماسی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	_____	محمدصدرا پنجه‌پور	مریم عابدی
عربی، زبان قرآن (۲)	علی رضی	اسماعیل یونس‌پور	لیلا ایزدی	مسلم احمدنژاد وجیهه نجفی
فلسفه (۱)	یاسین ساعدی	علیرضا سالمی، مهدی یعقوبی	سوگند بیگلری	علی بدری

گروه فنی و تولید:

مدیر گروه	فرهاد علی‌نژاد
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سوگند بیگلری
مسئول دفترچه	ملیکا ذاکری
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهین علی‌محمدی‌جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

مباحث کل کتاب

صفحه ۹ تا ۱۱۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱- یکی از ریشه‌های معادله $x^2 + (-a^2 + 1)x - 2 = 0$ برابر $x = 2$ است. ریشه دیگر معادله کدام است؟

$$-\frac{3}{2} \quad (۴)$$

$$\frac{3}{2} \quad (۳)$$

$$-\frac{1}{2} \quad (۲)$$

$$\frac{1}{2} \quad (۱)$$

۲- مجموع ریشه‌های حقیقی معادله $\frac{x+1}{x-3} - \frac{2}{x} = \frac{5}{x^2-3x}$ کدام است؟

(۴) معادله ریشه حقیقی ندارد.

$$-1 \quad (۳)$$

$$1 \quad (۲)$$

$$4 \quad (۱)$$

۳- کدام یک از روابط زیر به ازای $m = 0$ یک تابع است؟

$$\{(m, 2m), (3m, -1), (-1, 3m)\} \quad (۲)$$

$$\{(m, 2m), (2m, m), (-1, 3m)\} \quad (۱)$$

$$\{(m, 2m), (2m, m), (m, 3)\} \quad (۴)$$

$$\{(m, 2m), (2m, m), (2m, -2)\} \quad (۳)$$

۴- در تابعی با ضابطه $f(x) = x^2 - 6x$ ، حاصل $f(2h) - f(2h-1)$ کدام است؟

$$1-h \quad (۴)$$

$$h-1 \quad (۳)$$

$$7-4h \quad (۲)$$

$$4h-7 \quad (۱)$$

۵- نقطه تلاقی سهمی $y = x^2 - x - 16$ با نیم‌ساز ناحیه دوم و چهارم ($y = -x$) کدام است؟

$$+3 \quad (۴)$$

$$\pm 4 \quad (۳)$$

$$\pm 3 \quad (۲)$$

$$+4 \quad (۱)$$

۶- کدام گزینه یکی از نقاط برخورد دو سهمی $y = x^2 - 2x - 7$ و $y = -(x-1)^2$ است؟

- (۱) $(-1, 4)$ (۲) $(-3, -4)$ (۳) $(3, 4)$ (۴) $(-1, -4)$

۷- اگر میانگین ۶ داده برابر M و انحراف معیار این ۶ داده برابر صفر باشد، دامنه میان چارگی پس از آنکه ۲ داده اول را بدون تغییر، ۲ داده دوم را دو

برابر و ۲ داده سوم را سه برابر کنیم، چند می‌باشد؟

- (۱) M (۲) $2M$ (۳) $3M$ (۴) قابل محاسبه نیست

۸- در داده‌های آماری ۸, ۳, ۱۵, ۲۳, ۵, ۴, ۹, ۲۱, ۱۱, ۱, ۲۴ واریانس داده‌های باقیمانده تقریباً کدام است؟

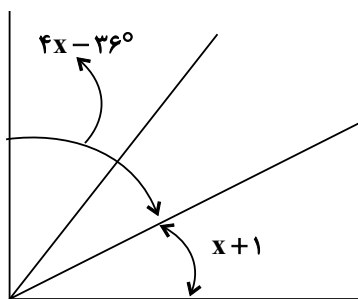
- (۱) $4/6$ (۲) $5/6$ (۳) $7/6$ (۴) $8/6$

۹- در یک نمودار حبابی، مقادیر متغیر سوم برای دو شخص (الف) و (ب) به ترتیب ۱۲۵ و ۲۰۰ است. اگر قطر دایره مربوط به شخص (الف) برابر ۶ باشد.

شعاع دایره مربوط به شخص (ب) چند است؟

- (۱) $9\sqrt{\frac{2}{5}}$ (۲) $6\sqrt{\frac{2}{5}}$ (۳) $6\sqrt{\frac{3}{7}}$ (۴) $9\sqrt{\frac{3}{7}}$

۱۰- فرض کنید شکل زیر قسمتی از یک نمودار راداری را نمایش داده باشد، تعداد متغیرهای این نمودار کدام است؟

- (۱) ۱۸

- (۲) ۹

- (۳) ۴۰

- (۴) ۲۰

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

مباحث کل کتاب

صفحه ۱۰ تا ۱۰۷

۱۱- قلمرو فکری کدام دو بیت، یکسان است؟

- الف) گله از هیچ‌کس نباید کرد
ب) زان عزیز است آفتاب که او
پ) نه طمع کرده‌ام ز کیسه کس
ت) کرم پیله همی به خود بتند
ث) صعب باشد پس هر آسانی
- کز تن ماست آنچه بر تن ماست
گاه پیدا و گاه ناپیداست
نه تقاضاست شعر من نه هجاست
که همی بند گرددش؟ چپ و راست
نشینی که خار با خرماست

(۱) الف، ب (۲) ب، ت (۳) الف، ت (۴) ت، ث

۱۲- با توجه به نکات زبانی و ادبی، کدام گزینه درباره متن زیر از گلستان سعدی نادرست است؟

«ملک گفت: این لطیفه بدیع آوردی و این نکته غریب گفתי ولیکن محال عقل است و خلاف نقل که تو را فضل و بلاغت امروز از چنگ عقوبت من رهایی دهد».

(۱) کاربرد آرایه سجع و تشخیص

(۲) حذف فعل به قرینه لفظی و فراوانی لغات عربی

(۳) استفاده از دو حرف اضافه برای یک متمم

(۴) تناسب میان واژگان و ایجاد شبکه معنایی

۱۳- هر دو مورد کدام گزینه، با توجه به وضعیت شعر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، نادرست است؟

- الف) آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر، تشبیهات گوناگون از ویژگی‌های شعر این دوره است.
ب) شعر مدحی از آغاز قرن چهارم با قصاید تمام و کمال کسای مروزی معمول شد.
ج) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها نیز در شعر این دوره آغاز گشت.
د) شاعران این دوره به واقعیات درونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان در مورد تعالیم کلی اخلاقی بود.

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) الف - ج (۴) ب - د

۱۴- چند مورد از موارد زیر، مربوط به ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی است؟

- در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته می‌شود.
- بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است.
- روح شادی و نشاط و خوش‌باشی، در شعر غلبه دارد.
- از دو نشانه برای یک متمم استفاده می‌شد.
- مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح و اندرز و ... است.

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

۱۵- چند بیت آرایه «ترصیع» دارد؟

- الف) دل بنده بوی عنبرآمیز گل است
ب) گر زانکه نه‌ای طالب جوینده شوی با ما
پ) گاهی به بر خویشتم می‌خوانی
ت) ز جور سنبل کافر مزاج او فریاد
ث) به هر که درنگری شاهدیست چون شیرین
- جان چاکر عارض دلاویز گل است
ور زانکه نه‌ای مطرب گوینده شوی با ما
گاهی ز در خویشتم می‌رانی
ز دست نرگس جادو فریب او فریاد
به هر که برگذری عاشقیست چون فرهاد

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۶- آرایه نوشته شده مقابل کدام بیت درست نیست؟

- (۱) منگر رنج و بلا را بنگر عشق و ولا را / منگر جور و جفا را بنگر مهر و وفا را. (موازنه - واژه آرایه)
- (۲) عقل گفت: من دبیر مکتب تعلیم عشق گفت: من عبیر نافه تسلیمم. (جناس ناهمسان - تشبیه)
- (۳) دلا، دلم ز تو بگرفت زانکه در عالم / اسیر عشق بسی اند و کس بسان تو نیست. (تشخیص - تشبیه)
- (۴) زان بود در پیش شاهان دور باش / کای شده نزدیک شاهان دور باش. (واج آرایه - جناس همسان)

۱۷- با توجه به «سازه‌ها و عوامل تاثیرگذار بر شعر فارسی» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را در می‌یابد، وجود ندارد.
- (۲) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.
- (۳) سعدی در بیت «ما همه چشمیم و تو نور ای صنم / چشم بد از روی تو دور ای صنم» سخن خود را با وزن و آهنگی درآمیخته است که به آسانی، حالت شادی و نشاط درونی او را به خواننده منتقل می‌کند.
- (۴) در بیت «مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم / دولت عشق آمد و من، دولت پاینده شدم» از مولوی، وزن و عاطفه همسویی ندارند و نوع موسیقی کلام با محتوا هماهنگ نیست.

۱۸- کدام مصراع با سایر مصراع‌ها هم وزن نیست؟

- (۱) دل به می در بند تا مردانه‌وار
- (۲) تا چه بازی رخ نماید؟ بیدقی خواهیم راند
- (۳) هر کجا آن شاخ نرگس بشکفت
- (۴) من به هر جمعیتی نالان شدم

۱۹- وزن کدام مصراع از تکرار چهار بار (U---) تشکیل نشده است؟

- (۱) نه بر مژگان من اشکی نه بر لب‌های من آهی
- (۲) خوشا وقت بلبل خوشا وقت بستان
- (۳) فریب‌انگیز من، با وعده‌ای شادم کند یا نه
- (۴) بود صدپاره همچون گل گریبانی که من دارم

۲۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) گل بخندید و باغ شد پدرام
- (۲) گل بخندید و باغ شد پدرام
- (۳) گل بخندید و باغ شد پدرام
- (۴) گل بخندید و باغ شد پدرام
- (۱) گل بخندید و باغ شد پدرام
- (۲) گل بخندید و باغ شد پدرام
- (۳) گل بخندید و باغ شد پدرام
- (۴) گل بخندید و باغ شد پدرام

۲۱- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) زبان فارسی باستان در زمان هخامنشیان رایج بود، آثار برجای ماندهٔ زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.

(۲) زبان پارتی، در زمان اشکانیان رایج بود و تا اوایل دورهٔ سامانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

(۳) یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود. زبان فارسی با کنار گذاشتن برخی از صدهای عربی، الفبای آن را پذیرفت.

(۴) در آغاز قرن سوم، دولت نیمه‌مستقل طاهری و پس از آن دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد.

۲۲- انواع سبک از نظر «موضوع و نوع، قلمرو دانشی، براساس زمان و دورهٔ اثر، براساس هدف» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) حماسی، فلسفی، دورهٔ مشروطه، فکاهی

(۲) عرفانی، فکاهی، آذربایجانی، عامیانه

(۳) حماسی، علمی، خراسانی، تعلیمی

(۴) عرفانی، تعلیمی، عامیانه، عرفانی

۲۳- چند مورد مربوط به ویژگی‌های نثر سامانی نیست؟

«لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد - حذف افعال به قرینه- بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - ایجاز و اختصار در لفظ و معنا- تکرار فعل یا

اسم به حکم ضرورت معنی - افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - کوتاهی جملات - تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار»

(۱) دو (۲) یک (۳) سه (۴) چهار

۲۴- همهٔ گزینه‌های زیر، به جز ... از عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در سده‌های سوم تا میانهٔ قرن پنجم و پدیده‌های مهم این دوره است.

(۱) گسترش عرفان و تصوّف

(۲) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار

(۳) توسعهٔ مدارس و مراکز تعلیم

(۴) درآمیختن زبان فارسی با لغات زبان عربی

۲۵- کدام گزینه فاقد آرایه ادبی جناس است؟

(۱) ای صبر توویی دانم، پروانهٔ کار دل

دل شیفته پروانه است از نار، نگه دارش

(۲) که را مجال نظر بر جمال میموننت

بدین صفت که تو دل می‌بری ورای حجاب

(۳) ز بس کزین دل پرسوز من برآید دود

ز بس دو دیده بیخواب من بیبارد خون

(۴) یافتی چون که مال غره مشو

چون تو بس دید و بیند این دیرند

۲۶- آرایه‌های «جناس، موازنه، سجع، واژه‌آرایی» به ترتیب در ابیات کدام گزینه آمده است؟

(الف) وجه خدا اگر شودت منظر نظر	زین پس شکی نماند که صاحب‌نظر شوی
(ب) در دلم از عشق تو صد درد و می‌گویی منال	می‌نهی بر آتشم چون دیگ و می‌گویی مجوش
(ج) به معنی کیمیای خاک آدم	به صورت توتیای چشم عالم
(د) من مانده‌ام مهجور از او، دیوانه و رنجور از او	گویی که نیشی دور از او، در استخوانم می‌رود
- (۱) الف، ب، ج، د (۲) ب، الف، د، ج (۳) ب، د، ج، الف (۴) الف، ج، د، ب

۲۷- در مصراع دوم بیت حذف همزه وجود دارد؟

(۱) رنگ و بوی عاریت پا در رکاب رحلت است	خار خواری در دل از گلزار می‌ماند به جا
(۲) نیست از کردار ما بی‌حاصلان را بهره‌ای	چون قلم از ما همین گفتار می‌ماند به جا
(۳) ظالمان را مهلت از مظلوم، چرخ افزون دهد	بیشتر از مور اینجا مار می‌ماند به جا
(۴) نیست غیر از رشته طول آمل چون عنکبوت	آنچه از ما بر در و دیوار می‌ماند به جا

۲۸- نشانه‌های هجایی کدام مصراع در برابر آن نادرست نوشته شده؟

- (۱) دو هزار ملک بخشد شه عشق هر زمانی: U - UU - - - U - U - UU - - -
- (۲) یا رب مباد کس را مخدوم بی‌عنایت: - - - U - U - - - - U - U - - -
- (۳) هر پارسا را کان صنم در پیش مسجد بگذرد: - - - U - - - - U - - - - U - - - -
- (۴) در آن گوشه چندان غزل خواند آن شب: U - - - U - - - U - - - U - - -

۲۹- قاعده قافیه در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

(۱) در همه دیر مغان نیست چو من شیدایی	خرقه جایی گرو باده و دفتر جایی
(۲) ساقیا سایه ابر است و بهار و لب جوی	من نگویم چه کن، ار اهل دلی خود تو بگوی
(۳) ای که در کشتن ما هیچ مدارا نکنی	سود و سرمایه بسوزی و محابا نکنی
(۴) تو مگر بر لب آبی به هوس بنشینی	ورنه هر فتنه که بینی همه از خود بینی

۳۰- مفهوم نوشته شده مقابل کدام بیت نادرست است؟

(۱) خود را بیفشان چون شجر، از برگ خشک و برگ تر	بی رنگ نیک و رنگ بد توحید و یک‌تویی بود (یگانگی و بی‌همتایی خداوند)
(۲) خرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست	جبهه واکرده‌ای پیوسته چون گل بایدش (قناعت و خشنودی از داشته‌های مادی اندک)
(۳) چو نام نیک باشد زندگی چیست؟	چو باقی هست فانی را نخواهم (ماندگاری نام نیک)
(۴) آسودگی به گوشه عزلت نشستن است	سر رشته امید ز عالم گسستن است (دعوت به گوشه‌نشینی)

مباحث کل کتاب

صفحه ۱ تا ۱۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۳۱ - ۳۶)

۳۱- ﴿وَاَعْمَلُوا صَالِحًا اِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾:

- (۱) و کار نیکو باید انجام دهید، همانا من به آنچه انجام می‌دهید آگاه هستم.
- (۲) و کارهای نیکو انجام می‌دهید، قطعاً من به آنچه انجام می‌دهید آگاه هستم.
- (۳) و کار شایسته انجام بدهید، همانا من به آنچه انجام می‌دهید آگاه هستم.
- (۴) و کار شایسته انجام دادید، قطعاً من به آنچه انجام می‌دادید آگاه بودم.

۳۲- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾:

- (۱) ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای چه می‌گویید آنچه را که انجام نمی‌دهید؟
- (۲) ای ایمان آورندگان، چرا می‌گویید آنچه را که انجام نداده‌اید؟
- (۳) ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نباید بگویید آنچه را که انجام نمی‌دهید؟
- (۴) ای ایمان آورندگان، چرا نمی‌گویید آنچه را که انجام می‌دهید؟

۳۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) الْغَوَاصُونَ الَّذِينَ ذَهَبُوا إِلَى أَعْمَاقِ الْمُحِيطِ لَيْلًا: غواص‌ها کسانی هستند که هر شب به اعماق اقیانوس رفتند!
- (۲) شَاهَدُوا مِائَاتِ الْمَصَابِيحِ الْمُلَوَّنَةِ: دویست چراغ رنگی را دیدند!
- (۳) مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَ وَجَدَ: هرکس چیزی را بخواد و تلاش کند، می‌یابد!
- (۴) إِنَّ لِسَانَ الْقِطِّ سِلَاحٌ دَائِمٌ: بی‌گمان زبان اردک سلاح پزشکی همیشگی است!

۳۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) إِنَّ بَعْضَ الطَّيُورِ وَالْحَيَوَانَاتِ تَعْرِفُ بَغْرِيزَتِهَا الْأَعْشَابَ الطَّبِيعِيَّةَ: به راستی بعضی از پرندگان و حیوانات توسط غریزه‌هایشان گیاهان دارویی را می‌شناسند!
- (۲) لَا تَتَحَرَّكُ عَيْنُ الْبُومَةِ: جغد چشمش را حرکت نمی‌دهد!
- (۳) وَ تَعْلَمُ كَيْفَ تَسْتَعْمِلُ الْعُشْبَ الْمُنَاسِبَ لِلْوَقَايَةِ مِنَ الْأَمْرَاضِ الْمُخْتَلِفَةِ: و می‌دانند که چگونه گیاه مناسب را برای درمان بیماری‌های مختلف استفاده کنند!
- (۴) وَ قَدْ دَلَّتْ هَذِهِ الْحَيَوَانَاتُ الْإِنْسَانَ عَلَى خَصَائِصِ النَّبَاتَاتِ الْبَرِّيَّةِ: و گاهی این حیوانات انسان را نسبت به خاصیت‌های گیاهان صحرایی راهنمایی کرده‌اند!

۳۵- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنْ تَعْرِيبِ هَذِهِ الْعِبَارَةِ:

«هنگامی که تصمیم گرفتیم از نجات دهنده ام تشکر کنم کسی را آنجا نیافتیم!»

(۱) حينما قصدتُ التَّشْكُرَ من الَّذِي أَنْقَذَنِي ما رَأَيْتُ في ذلك المكان أحدًا!

(۲) إذا عَزَمْتُ الشُّكْرَ مِنْ مُنْقِذِي لا يُوجَدُ هنا أحدًا!

(۳) لَمَّا قصدتُ أَنْ أَشْكُرَ الَّذِي كان نَجَّاني هناك ما وَجَدَ شخصٌ هناك!

(۴) لَمَّا قصدتُ أَنْ أَشْكُرَ مُنْقِذِي ما وَجَدْتُ هناك أحدًا!

۳۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنْ تَعْرِيبِ هَذِهِ الْعِبَارَةِ:

«این دلفین‌ها مرا ناگهان بالا می‌بردند سپس مرا با هم به ساحل می‌کشیدند!»

(۱) كان هؤلاء الدَّلافين يرفعونني بغتَةً إلى الأعلى و بعد ذلك يأخذني إلى شاطئ البحر جماعةً!

(۲) هؤلاء الدَّلافين ترفعني فجأةً إلى فوقِ البحرِ وَ تَسحبني إلى الشاطئ بصورةٍ جماعيةٍ!

(۳) كانت هذه الدَّلافين ترفعني بغتَةً إلى الأعلى ثمَّ تَسحبني معاً إلى الشاطئ!

(۴) كانت ترفعني هذه الدَّلافين إلى الأعلى فتأخذني إلى شاطئ البحر معاً!

۳۷- عَيْنِ الْخَطَأِ حَوْلَ الْمُتَرَادِفَاتِ وَ الْمُتَضَادَّاتِ:

(۱) زائد ≠ ناقص

(۲) حُجْرَة = غُرْفَة

(۳) أُرْسِلَ ≠ بَعَثَ

(۴) ضياء = نور

۳۸- عَيْنِ الْخَطَأِ عَنِ الْعَدَدِ وَ الْمَعْدُودِ:

(۱) تَيَّارُ الْكهرباءِ في خمسةٍ متاجرٍ مقطوعٌ.

(۲) جازنا في الطَّابقِ الثَّالثِ رجلٌ مريضٌ.

(۳) الطَّفلُ كَسَرَ النَّافِذَةَ الْأَوَّلَ مِنْ غُرْفَتِهِ بِالْكُرَةِ.

(۴) أنزل البضائع سبعة عمال بصعوبة.

۳۹- عَيْنِ ما لَيْسَ فِيهِ مَفْعُولٌ مُعْرَباً:

(۱) ضَرَبَ اللهُ لَنَا مَثَلاً وَ نَسِيَ خَلْقَهُ.

(۲) لِمَنْ تَشْتَرِي هَذِهِ الْأَدْوِيَّةَ الْمَكْتُوبَةَ عَلَى الْوَصْفَةِ؟!

(۳) لا يُكَلِّفُ اللهُ نَفْساً إِلَّا وُسْعَهَا.

(۴) يَزْرَعُ فَلَاحُ الْمُجْدِّ أَشْجارَ التَّقْاحِ في هَذِهِ الْحَدِيقَةِ.

۴۰- عَيْنِ ما لَيْسَ فِيهِ نونِ الْوَقَايَةِ:

(۱) لا تَمْتَحِنِي أَبَداً مَنْ هُوَ أَفْضَلُ مِنِّي!

(۲) حُزْنِي لِهَجْرِكَ لِمَاذَا تُرِيدِينَ أَنْ تَشْحَنِي رَصِيدَ جِوَالِكِ!

(۳) إِلَهِي يُعْطِينِي النِّعَمَ الْوَافِرَةَ وَ رَحْمَتَهُ الْوَاسِعَةَ!

(۴) سَأَلَنِي الْمُعَلِّمُ لِمَاذَا لا تُجِيبُنِي حِينَما أَسْأَلُكَ؟!

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (٤١ - ٤٤)

۴۱- «بَعْدَمَا يَسْحَبُ الْإِعْصَارُ الشَّدِيدُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ تُمَطِّرُهَا السَّمَاءُ.»:

- (۱) بعد از اینکه که طوفان‌های شدید ماهی‌ها را تا آسمان با قدرت خود می‌برند، آسمان آنها را می‌بارد.
- (۲) بعد از اینکه گردباد شدید ماهی‌ها را با قدرت به آسمان می‌کشد، آسمان آنها را می‌بارد.
- (۳) هنگامی که گردباد شدید ماهی‌ها را به سمت آسمان با قدرت می‌کشد، ماهی‌ها از آسمان می‌بارند.
- (۴) بعد از اینکه گردبادهای شدید رخ می‌دهند، ماهی‌ها با قدرتی از آسمان می‌بارند.

۴۲- «بَعْضُ الْعُلَمَاءِ يُسَمُّونَ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ بِمَطَرِ السَّمَكِ وَ يُحَاوِلُونَ لِمَعْرِفَةِ أَسْرَارِهَا.»:

- (۱) بعضی از دانشمندان این را پدیده باران ماهی‌ها می‌نامند و تلاش می‌کنند تا رازهای آن را بشناسند.
- (۲) برخی از دانشمندان این پدیده را باران ماهی می‌نامیدند و تلاش می‌کردند که راز آن را بشناسند.
- (۳) بعضی از دانشمندان این را پدیده باران ماهی می‌نامیدند و برای شناخت رازهای آن بسیار تلاش می‌کردند.
- (۴) برخی از دانشمندان این پدیده را باران ماهی می‌نامند و برای شناختن رازهای آن تلاش می‌کنند.

۴۳- «يُنْقَلُ النَّفْطُ مِنَ الْأَبَارِ أَوْ الْمَوَانِي إِلَى الْمَصَافِي عِبْرَ الْأَنْبَابِ.»:

- (۱) نفت از پالایشگاه‌ها به چاه‌ها و بندرها از طریق لوله‌ها منتقل می‌شود.
- (۲) نفت از چاه‌ها یا بندرها از طریق لوله‌ها به پالایشگاه‌ها منتقل می‌شود.
- (۳) فرآورده‌های نفتی از جایگاه‌های سوخت به پالایشگاه‌ها حمل می‌شوند.
- (۴) نفت در پالایشگاه‌ها تولید می‌شود و سپس به بندرها فرستاده می‌شود.

۴۴- «كَانَ يَجْمَعُهُ مِنْ سَطْحِ الْأَرْضِ وَ يَسْتَفِيدُ مِنْهُ كَوَقُودٍ وَ لِمُعَالَجَةِ الْأَمْرَاضِ الْجُلْدِيَّةِ.»:

- (۱) آن را از سطح زمین جمع کرد و به عنوان سوخت و برای درمان بیماری پوستی از آن استفاده کرد.
- (۲) آن را از سطح زمین جمع می‌کرد و به عنوان سوخت و برای درمان بیماری‌های پوستی از آن استفاده می‌کرد.
- (۳) آن را از سطح زمین جمع می‌کرد و به عنوان سوخت و برای درمان بیماری‌های پوستی از آن استفاده می‌کند.
- (۴) آن را از سطح زمین جمع می‌کند و به عنوان سوخت و برای درمان بیماری‌های پوستی از آن استفاده می‌کند.

۴۵- مَا هُوَ لَا يَنْاسِبُ لِمَفْهُومِ هَذِهِ الْعِبَارَةِ: « جَمَالَ الْعِلْمِ نَشْرُهُ وَ ثَمَرَتُهُ الْعَمَلُ بِهِ »:

- (۱) علم اگر با عمل نباشد هیچ / شاخ بی میوه را نباشد ارج
- (۲) هر عمل دارد به علمی احتیاج / کوشش از دانش همی گیرد رواج
- (۳) علم چندان که بیشتر خوانی / چون عمل در تو نیست نادانی
- (۴) ولی علم تو باشد با عمل یار / که تا شاخ امیدت آورد بار

۴۶- ما هو لا يناسب مفهوم هذه العبارة؟ «خير الناس من نفع الناس»

- (۱) کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای
- (۲) به نفع خلق از کرم و همت مردان بود / هر که سودی به کسان داد، خودش سود برد
- (۳) چنین است رسم سرای درشت / گهی پشت بر زین و گه زین به پشت
- (۴) نیکی کن ای پسر تو، که نیکی به روزگار / سوی تو بازگردد، اگر در چه (چاه) افکنی

۴۷- عَيْنُ الخطأ في المترادفات و المتضادات:

- (۱) حَصَلَ ≠ فَقَدَ (۲) أَطُول ≠ أَقْصَر (۳) رَائِع ≠ خَلَاب (۴) شَاطِئٌ = ساحل

۴۸- عَيْنُ عبارة ما جاء فيها جمعٌ مذكّرٌ سالمٌ:

- (۱) ﴿رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾
- (۲) قال قائدنا: اتّحاد المسلمين يُسبّب تقدّمهم.
- (۳) هل سمعت صوت الصيادين في الغابة؟
- (۴) الطّلابُ مشغولون بمطالعة الدّروس في المكتبة.

۴۹- عَيْنُ ما ليس فيه الفعل الثلاثي المزيد:

- (۱) إِنَّ التَّقْوَى لَا يَتَجَلَّى إِلَّا فِي الْأُمُورِ الْجَارِيَةِ!
- (۲) يَا بِنْتِي لَا تَحْتَقِرِي مِنَ الْخَيْرِ شَيْئاً!
- (۳) من البداية قام الإنسان بتقليد من الطبيعة حول إنتاج الكلمات!
- (۴) قد تأمل اللّغويون منذ القديم حول موضوع نشأة اللّغة!

۵۰- عَيْنُ ما لا نعرف فاعله:

- (۱) نفهم من بعض القصص أنّ الناس يحبّون أموالهم!
- (۲) تكسب الدرجات العالية بعد تحمّل المشقات الكثيرة!
- (۳) بعد انتهاء الدّوام المدرسي ينتخب المدير التلميذ المثالي!
- (۴) للقطّ لسان مملوء بغدٍ يُفرز منها سائلٌ مفيدٌ!

مباحث کل کتاب

صفحه ۱ تا ۱۱۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۵۱- موارد مطرح‌شده در کدام گزینه درست است؟

الف) استدلال‌آوری و تعریف‌کردن صحیح، اموری هستند که تنها در محیط تحصیلی باید با آن‌ها سر و کار داشته باشیم.

ب) منطق را به شاقول بنایی تشبیه کرده‌اند که به‌کارگیری آن باعث پدیدآمدن بنای فکری مستحکمی می‌شود، اما آجرها و مواد لازم برای ساختن این بنا را باید از علوم دیگر تهیه کرد.

ج) در تصدیق، به واقعیت‌داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور کاری نداریم و تنها همان مفهوم مشخص‌شده را به ذهن می‌آوریم.

د) تأکید منطق بر روی طبقه‌بندی مغالطه‌ها است تا از این طریق قادر به تشخیص خطاهای ذهن که بی‌شمارند، باشیم.

ه) ذهن انسان به‌طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند و بدون دانستن نام‌های این قواعد، آن‌ها را در زندگی خود به کار می‌برد.

(۱) «الف» و «ب» و «ه» (۲) «ج» و «د» (۳) «ب» و «ج» و «د» (۴) «ب» و «ه»

۵۲- در موارد مطرح‌شده در کدام گزینه، نوع دلالت لفظ «خانه»، از نوع دلالت «تضمنی» است؟

الف) خانه‌ام را به قیمت خوبی فروختم.

ب) برای مهمانی، تمام خانه را جارو کشیدم.

ج) خانه‌ام در زلزله تخریب شد.

د) وقتی رسیدم، خانه‌ام را دزد برده بود.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «ب» و «د»

۵۳- کدام گزینه دربارهٔ نسبت‌های چهارگانه و طبقه‌بندی مفاهیم کلی، صحیح است؟

(۱) اگر دو مفهوم، رابطهٔ عموم و خصوص من‌وجه داشته باشند، می‌توان آن‌ها را در یک طبقه‌بندی به‌صورت دو زیرمجموعهٔ هم‌عرض قرار داد.

(۲) در هر دو مفهومی که هیچ مصداق مشترکی ندارند، الزاماً یکی عام‌تر از دیگری است.

(۳) اگر دو مفهوم رابطهٔ تساوی داشته باشند، در طبقه‌بندی منطقی ناگزیر یکی زیرمجموعهٔ دیگری است.

(۴) اگر دو مفهوم در یک طبقه‌بندی صحیح، دو قسم یک مفهوم باشند، میان آنها رابطهٔ تباین برقرار است.

۵۴- کدام گزینه لزوماً صحیح است؟

- (۱) اگر تعریفی جامع نباشد، حتماً مانع نیز نخواهد بود.
- (۲) هر تعریفی که مانع باشد، الزاماً جامع نیز هست.
- (۳) اگر تعریفی جامع و مانع باشد، رابطهٔ مصادیق آن با مفهوم تعریف‌شونده، تساوی است.
- (۴) هر تعریفی که از الفاظ روشن استفاده کند، الزاماً جامع و مانع نیز هست.

۵۵- به ترتیب، بررسی احتمالات مختلف در وقوع یک تصادف جاده‌ای از جمله کدام انواع استدلال است و این روش استدلالی چه نامیده می‌شود؟

- (۱) استقرای تمثیلی - توجه به وجوه اختلاف
- (۲) استدلال قیاسی - توجه به وجوه اختلاف
- (۳) استدلال استقرایی - استنتاج بهترین تبیین
- (۴) استقرای تمثیلی - استنتاج بهترین تبیین

۵۶- در کدام یک از گزینه‌های زیر، اجزای قضیهٔ حملی (موضوع، محمول و نسبت) به درستی مشخص نشده‌اند یا با قواعد منطقی مغایرت دارند؟

- (۱) در قضیهٔ «هوشمندبودن، مزیتی برای انسان است»، موضوع عبارت است از «انسان».
- (۲) در قضیهٔ «تهران، پایتخت ایران است»، کلمهٔ «پایتخت ایران» محمول است.
- (۳) در قضیهٔ «حافظ، شاعر است»، کلمهٔ «حافظ» به دلیل جزئی بودن و خاص بودن، نمی‌تواند محمول باشد.
- (۴) در قضیهٔ «آسمان، آبی است»، با حذف نسبت (است)، دیگر نمی‌توان آن را قضیهٔ حملی دانست.

۵۷- مضمون کدام عبارت را براساس قانون صدق و کذب قضایا می‌توان پذیرفت؟

- (۱) اگر به نادرستی خبر «بعضی از معلمان ما در مسابقهٔ دو، نفر اول شدند» پی ببریم، می‌فهمیم که بعضی از معلمان ما در مسابقهٔ دو، نفر اول نشدند.
- (۲) اگر صدق قضیهٔ «برخی ادعاهای مطرح‌شده در این مقاله درست نیست» را بدانیم، می‌فهمیم که هیچ یک از ادعاهای مطرح در آن مقاله مطابق واقع نیست.
- (۳) اگر بدانیم که «بعضی از فیلسوفان دارای تحصیلات دانشگاهی نبوده‌اند»، مطمئن می‌شویم که بعضی از دارندگان تحصیلات دانشگاهی، فیلسوف نبوده‌اند.
- (۴) اگر بدانیم که «برخی از دانش‌آموزان کلاس در کنکور زبان شرکت نکرده‌اند»، می‌فهمیم کسانی که در کنکور زبان شرکت کرده‌اند، از دانش‌آموزان کلاس نبوده‌اند.

کلاس نبوده‌اند.

۵۸- در کدام گزینه قیاس اقترانی معتبری به کار رفته است؟

- (۱) بعضی انسان‌ها شاعر نیستند. هر شاعری خلاق است؛ پس بعضی انسان‌ها خلاق نیستند.
- (۲) من دارای چهار پا هستم. همه گربه‌ها دارای چهار پا هستند؛ پس من یک گربه هستم.
- (۳) بعضی از عناصر رادیواکتیو هستند. هیچ نقره‌ای رادیواکتیو نیست؛ پس برخی از عناصر نقره نیستند.
- (۴) بعضی مردم دانا نیستند. دانایی خوب است؛ پس بعضی مردم خوب نیستند.

۵۹- کدام یک از قیاس‌های استثنایی زیر، نامعتبر است؟

- (۱) اگر از بخاری برقی استفاده کرده باشد، آنگاه اتاق گرم شده است. از بخاری برقی استفاده کرده است؛ پس اتاق گرم شده است.
- (۲) اگر او پلیس باشد، اسلحه دارد. اسلحه ندارد؛ پس پلیس نیست.
- (۳) اعداد طبیعی یا زوج هستند و یا فرد، این عدد طبیعی زوج نیست؛ پس این عدد طبیعی فرد است.
- (۴) اگر او دوپینگ کند، احتمال برنده شدن وی وجود دارد. احتمال برنده شدن او وجود دارد؛ پس او دوپینگ کرده است.

۶۰- چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

- الف) تفاوت مهم میان تفکر نقاد و غیرنقاد، جدی گرفتن فرایند تفکر و توجه آگاهانه به آن و پرسیدن سؤالات درست و بجاست.
- ب) کاری که یک سخنران در سخنرانی تبلیغاتی انجام می‌دهد، در فن «جدل» بررسی می‌شود.
- ج) عبارت «من نمی‌گویم عقیده خود را تغییر دهید، اما انتظار می‌رود با عقل و درایتی که در شما سراغ دارم، ضرورت این کار را تشخیص دهید»، دارای مغالطه تله‌گذاری است.
- د) کلمات «مصمم، ثابت‌قدم، متعصب، تزلزل‌ناپذیر» همگی دارای بار ارزشی مثبت هستند.

مباحث کل کتاب

صفحه ۱ تا ۱۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۶۱- برای هریک از موقعیت‌های زیر، کدام نوع از کسب‌وکار را مناسب می‌دانید؟

الف) علی قصد دارد یک کارگاه کوچک صنایع دستی راه‌اندازی کند و تمام سرمایه مورد نیاز آن را تأمین کند. او می‌خواهد درباره خرید مواد اولیه، قیمت‌گذاری و فروش تصمیم‌گیری کند و تمام سود کارگاه نیز به او تعلق گیرد.

ب) گروهی از کشاورزان یک منطقه می‌خواهند برای خرید کود و بذرها به صورت عمده، تبلیغات مشترک و فروش بهتر محصولاتشان با هم همکاری کنند. قرار است هر عضو، صرف‌نظر از مقدار سرمایه، در تصمیم‌گیری یک حق رأی داشته باشد.

ج) چند مهندس جوان قصد دارند کارخانه تولید لوازم خانگی تأسیس کنند. آنها می‌خواهند با جذب سرمایه‌گذاران بیشتر، امکان افزایش سرمایه داشته باشند و مالکیت افراد براساس میزان سهام آنها مشخص شود.

د) گروهی قصد دارند مرکزی برای آموزش رایگان کودکان کم‌برخوردار ایجاد کنند که هدف اصلی آن انجام فعالیت اجتماعی باشد، نه تقسیم سود میان اعضا.

۱) کسب‌وکار شخصی - شرکت سهامی - تعاونی - تعاونی

۲) کسب‌وکار شخصی - تعاونی - شرکت سهامی - مؤسسه غیرانتفاعی

۳) تعاونی - مؤسسه غیرانتفاعی - تعاونی - شرکت سهامی

۴) کسب‌وکار شخصی - شرکت سهامی - مؤسسه غیرانتفاعی - تعاونی

۶۲- یک کشور تمام منابع خود را برای تولید دو کالا، یعنی «لباس» و «خدمات اینترنتی» به کار می‌گیرد. در شرایط فعلی، به دلیل استفاده نادرست از نیروی کار، نقطه تولیدی کشور در زیر منحنی مرز امکانات تولید (PPF) قرار دارد. دولت با اصلاح روش تولید، بخشی از نیروی کار اضافی خدمات اینترنتی را آزاد کرده و آن را به تولید کالای لباس اختصاص می‌دهد. کدام گزینه تحلیل دقیق‌تری از وضعیت جدید ارائه می‌دهد؟

۱) کشور با انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت بیرون و خارج، بدون افزایش منابع اولیه، توانسته است تولید هر دو کالا را افزایش دهد.

۲) کشور با حرکت از نقطه ناکارا به نقطه‌ای روی منحنی مرز امکانات تولید، از منابع موجود بهتر استفاده کرده و می‌تواند حداقل تولید یکی از کالاها را بدون کاهش تولید کالای دیگر افزایش دهد.

۳) کشور با حرکت بر روی منحنی مرز امکانات تولید از نقطه‌ای به نقطه دیگر، به کارایی رسیده است؛ زیرا در این حالت تولید یک کالا افزایش یافته و تولید کالای دیگر کاهش یافته است.

۴) کشور به دلیل افزایش بهره‌وری نیروی کار، به نقطه‌ای خارج از مرز امکانات تولید رسیده و محدودیت منابع دیگر وجود ندارد.

۶۳- کدام گزینه در رابطه با انواع کالاها صحیح است؟

۱) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، با افزایش درآمد، منحنی تقاضای کالای معمولی به سمت چپ و داخل جابه‌جا می‌شود.

۲) کالاهایی مانند اتومبیل و بنزین، جانشین هستند. در این صورت زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشینش کاهش می‌یابد.

۳) کالاهایی مثل گوشت سفید و قرمز مکمل هستند. افزایش قیمت یکی از کالاها باعث افزایش در میزان تقاضا برای کالای دیگر خواهد شد و برعکس.

۴) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب کاهش در تقاضای کالای پست در هر قیمت می‌شود.

۶۴- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) رعایت نکردن اصل مزیت‌های مطلق و نسبی چه پیامدی برای اقتصاد کشورها دارد؟

(ب) کشورها برای گسترش روابط تجاری خود، تعرفه‌های وارداتی یک کالا را چگونه تغییر می‌دهند؟

(ج) چه عاملی پشت سر امضای پیمان‌های تجاری بین‌المللی یا نقض آنها قرار دارد؟

(۱) (الف) اقتصاد کشورها شکننده و از استقلال اقتصادی دور می‌شوند. (ب) کاهش (ج) قدرت نظامی کشورها

(۲) (الف) منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شوند و رفاه جامعه کاهش می‌یابد. (ب) افزایش (ج) منافع ملی کشورها

(۳) (الف) منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شوند و رفاه جامعه کاهش می‌یابد. (ب) کاهش (ج) منافع ملی کشورها

(۴) (الف) اقتصاد کشورها شکننده و از استقلال اقتصادی دور می‌شوند. (ب) افزایش (ج) قدرت نظامی کشورها

۶۵- کدام گزینه جدول زیر را درخصوص انواع بیکاری به‌درستی کامل می‌کند؟

نوع بیکاری	توضیحات
الف	این نوع از بیکاری در شرایطی رخ می‌دهد که نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.
ب	این نوع از بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند.
ج	این نوع از بیکاری زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به‌دلیل محدود شدن فعالیت برخی مشاغل در زمان‌های خاص سال، شغل خود را از دست می‌دهند.
د	این نوع از بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورها وجود دارد.
هـ	این نوع از بیکاری هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.

(۱) (الف) ساختاری (ب) اصطکاکی (ج) ساختاری (د) دوره‌ای (هـ) اصطکاکی

(۲) (الف) ساختاری (ب) ساختاری (ج) فصلی (د) اصطکاکی (هـ) اصطکاکی

(۳) (الف) ساختاری (ب) اصطکاکی (ج) فصلی (د) اصطکاکی (هـ) دوره‌ای

(۴) (الف) دوره‌ای (ب) اصطکاکی (ج) اصطکاکی (د) دوره‌ای (هـ) دوره‌ای

۶۶- کدام گزینه درباره «پول» صحیح است؟

(۱) طلا و نقره به دلیل فاسدشدن و اشغال فضای زیاد، به‌عنوان وسیله مبادله کنار گذاشته شدند و کالاهای دیگری جایگزین آن‌ها شدند.

(۲) رسیدهایی که بازرگانان و صرافان در قبال دریافت طلا و نقره صادر می‌کردند، به‌تدریج در معاملات مورد استفاده قرار گرفتند و نخستین اسکناس‌ها را شکل دادند.

(۳) چک نوعی پول الکترونیکی است که در آن پول نقد بین افراد رد و بدل می‌شود و بانک فقط مقدار موجودی حساب را ثبت می‌کند.

(۴) با گسترش ارتباطات و افزایش حجم مبادلات، حمل‌ونقل اسکناس آسان‌تر شد و بانک‌ها برای کاهش استفاده از چک، پول نقد را جایگزین آن کردند.

۶۷- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، به ترتیب از راست به چپ:

(الف) GDP واقعی سال ۱۳۹۷ چند ریال است؟

(ب) نرخ رشد GDP اسمی سال ۱۳۹۷ چند درصد است؟

کالا	سال ۱۳۹۶		سال ۱۳۹۷	
	قیمت (به ریال)	مقدار (به کیلو)	قیمت (به ریال)	مقدار (به کیلو)
A	۱۰۰	۵۰	۱۲۰	۶۰
B	۲۰	۲۰	۳۰	۷۵

(۱) الف (۷,۲۰۰ ب) ۷۵ (۲) الف (۷,۵۰۰ ب) ۷۵ (۳) الف (۷,۲۰۰ ب) ۶۵ (۴) الف (۷,۵۰۰ ب) ۶۵

۶۸- براساس مراحل بودجه‌بندی، اگر فردی پس از مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌های ماهانه خود متوجه شود که هزینه‌هایش از درآمدش بیشتر است،

مناسب‌ترین اقدام چیست؟

(۱) افزایش هزینه‌های ضروری و حذف فرصت‌های درآمدی

(۲) کاهش مخارج غیرضروری و بررسی فرصت‌های افزایش درآمد

(۳) افزایش مخارج غیرضروری و کاهش درآمدهای جانبی

(۴) حفظ مخارج فعلی و نادیده گرفتن فرصت‌های درآمدی

۶۹- فردی قصد خرید یخچال دارد. او ابتدا نیاز خود را مشخص می‌کند، سپس چند مدل مختلف را فهرست کرده و معیارهایی مانند مصرف انرژی،

گنجایش، قیمت و خدمات پس از فروش را تعیین می‌کند. این فرد پس از این مرحله، کدام اقدام را باید انجام دهد؟

(۱) خرید اولین کالایی که قیمت کمتری دارد (۲) تعریف مسئله

(۳) ارزیابی گزینه‌ها براساس معیارهای تعیین‌شده (۴) تصمیم‌گیری و انتخاب گزینه نهایی

۷۰- با توجه به اطلاعات وضعیت توزیع درآمد برای کشورهای A، B، C و D در جدول زیر، به ترتیب (از راست به چپ) توزیع درآمد در کدام کشور

مناسب‌تر است و کدام گروه، بیشترین درصد درآمد ملی را دارد؟

کشورها	A	B	C	D
سهم دهک اول	۱۰ درصد دهک دهم	۲	۴	۳
سهم دهک پنجم	۵	۷	۸	۶
سهم دهک دهم	۲۰	۱۶	۳۲	۱/۵ برابر دهک پنجم

(۱) A - دهک دهم کشور B (۲) D - دهک دهم کشور C

(۳) D - دهک دهم کشور A (۴) A - دهک دهم کشور C

نگاه به آینده

آزمون ویژه ۱۰ مهر ماه ۱۴۰۵

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	اختیاری	۱۰	۷۱	۸۰	۲۰
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	اختیاری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۳	روان‌شناسی	اختیاری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۴	عربی، زبان قرآن (۲)	اختیاری	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۵
۵	فلسفه (۱)	اختیاری	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۵

سؤالاتی که با نشان گر مشخص شده‌اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی / تابع
(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، استدلال
ریاضی، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی
تا پایان «تابع ثابت»
صفحه ۲ تا ۲۷

۷۱- اگر گزاره‌های $(p \wedge \sim q)$ و $(r \vee q)$ دارای ارزش درست و s گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام یک از

نهایی

گزاره‌های زیر همواره درست است؟

$$(r \vee s) \wedge (s \wedge p) \quad (۲)$$

$$(p \vee \sim p) \wedge (q \wedge \sim q) \quad (۱)$$

$$(p \wedge \sim r) \vee (s \vee r) \quad (۴)$$

$$(q \wedge s) \vee (s \wedge r) \quad (۳)$$

۷۲- نقیض گزاره «قد علی از محمد بلندتر است.» برابر کدام گزینه است؟

(۱) قد علی از محمد بلندتر نیست.

(۲) قد علی از محمد کوتاه‌تر است.

(۳) علی و محمد هم قد هستند.

(۴) علی و محمد هم قد نیستند.

۷۳- جدول ارزش‌گذاری n گزاره دارای k سطر است. اگر به گزاره‌های اولیه $\frac{n}{p}$ گزاره جدید اضافه شود، به تعداد سطرها ۴۸ سطر افزوده می‌شود.

نهایی

حاصل $2k + n$ کدام است؟

$$۴۰ \quad (۴)$$

$$۳۶ \quad (۳)$$

$$۳۲ \quad (۲)$$

$$۱۶ \quad (۱)$$

۷۴- در جاهای خالی به ترتیب از سمت راست به چپ چه عباراتی قرار دهیم، تا ارزش $p \wedge \sim q$ درست باشد؟

p : ۳۱ عددی است.

q : ۵۳ عددی است.

(۴) مرکب - مرکب

(۳) اول - مرکب

(۲) اول - اول

(۱) مرکب - اول

۷۵- کدام یک از گزینه‌های زیر یک گزاره با ارزش درست است؟

(۱) معادله $x^2 - 2x + 3 = 0$ یک ریشه مضاعف دارد.

(۲) افراد کشتی گیر، والیبالیست نمی‌شوند.

(۳) حاصل $4^2 + 3^2$ یک مربع کامل است.

(۴) واریانس چند داده یکسان برابر همان داده است.

محل انجام محاسبات

۷۶- در کدام گزینه، استدلال مغالطه رخ داده است؟

$$\begin{array}{l} p \Rightarrow q \\ \frac{q}{\therefore p} \quad (۲) \end{array}$$

$$\begin{array}{l} p \Rightarrow q \\ \frac{p}{\therefore q} \quad (۱) \end{array}$$

$$\begin{array}{l} p \Leftrightarrow q \\ \frac{q}{\therefore q} \quad (۴) \end{array}$$

$$\begin{array}{l} p \Leftrightarrow q \\ \frac{p}{\therefore q} \quad (۳) \end{array}$$

۷۷- بازنویسی گزاره «مجموع معکوس‌های دو عدد، بزرگ‌تر یا مساوی مجموع آن دو عدد است.» به صورت نماد ریاضی کدام است؟

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq x + y \quad (۲)$$

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \leq x + y \quad (۱)$$

$$\frac{1}{x+y} \geq x + y \quad (۴)$$

$$\frac{1}{x+y} \leq x + y \quad (۳)$$

۷۸- با کدام گزینه قیاس استثنایی به شکل صحیح کامل می‌شود؟

مقدمه ۱: اگر دو خط موازی باشند، آنگاه دو خط بر هم عمود نیستند.

مقدمه ۲:.....

∴ خطوط d_1 و d_2 بر هم عمود نیستند.

(۱) خط d_1 و d_2 یکدیگر را قطع می‌کنند. (۲) خطوط d_1 و d_2 با هم موازی‌اند.

(۳) خطوط d_1 و d_2 بر هم عمودند. (۴) خطوط d_1 و d_2 با هم موازی نیستند.

۷۹- دامنه تابع $f = \{(۲, ۵), (a-۲, a+۱), (۲, a+۱), (a+۳, -۱)\}$ چند عضو دارد؟

(۲) ۳

(۱) ۴

(۴) ۱

(۳) ۲

۸۰- تابع خطی $f(x) = ax + b$ با دامنه $\mathbb{R}$ ، هیچ تقاطعی با محور طول‌ها ندارد. اگر این تابع در نقطه b^2 با محور عرض‌ها برخورد کند، $f(a+b)$

کدام است؟

(۴) ۲

(۳) -۱

(۲) ۱

(۱) صفر

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های
هفتم، هشتم و نهم / پایه‌های
آوایی / تشبیه و کارگاه تحلیل
فصل / سبک عراقی
صفحه ۱۰ تا ۴۱

۸۱- همه گزینه‌ها به جز گزینه ... در مورد «عطاملک جوینی» درست است.

(۱) از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی شرکت داشت.

(۲) موضوع کتابش در شرح ظهور چنگیز، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح است.

(۳) چند سال به عنوان وزیر در دستگاه حکومتی مغولان مشغول کار بود و اطلاعات فراوانی درباره تاریخ مغولان داشت.

(۴) نویسنده کتاب «تاریخ جهانگشا» است که نثری مصنوع و دشوار دارد.

۸۲- توضیح مقابل کدام شخصیت کاملاً درست آمده است؟

(۱) خواجه کرمانی: از غزل‌پردازان برجسته قرن هشتم است، شاعری که غزل‌های او بر حافظ نیز تأثیرگذار بوده است. وی چند مثنوی به پیروی از پنج‌گنج نظامی سروده است.

(۲) عبید زاکانی: ناملایمات اوضاع آشفته روزگار خود را برنمی‌تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثارش به تصویر می‌کشید. آثار منشور وی عبارت‌اند از: موش و گربه، صد پند و رساله دلگشا.

(۳) حمدالله مستوفی: از مورخان مشهور ایران در قرن هفتم و نویسنده کتاب تاریخ گزیده است.

(۴) سلمان ساوجی: از شاعران قرن هشتم و دارای قصایدی در سبک خراسانی است. وی، یک مثنوی به شیوه داستان‌های نظامی سروده است.

۸۳- کدام بیت مربوط به سبک عراقی است؟

(۱) در جستن آن نگار پر کینه و جنگ	گشتیم سراپای جهان با دل تنگ
(۲) بزرگی و دیهیم شاهی مراسم	که گوید که جز من کسی پادشاست
(۳) بنده خداست خاص ولیکن چو بنده مرد	لا گشت بنده و سپس لا همه خداست
(۴) گر خداوند قضا کرد گنه بر سر تو	پس گناه تو به قول تو خداوند تو راست

۸۴- کدام گزینه در مورد ویژگی زبانی نثر دوره عراقی و پیش از آن نادرست است؟

(۱) در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثری فنی بود، به نثر ساده بازمی‌نوشتند.

(۲) در این دوره، لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی وارد شد.

(۳) سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر به وجود آمد.

(۴) سلطان حسین بایقرا و امیرعلیشیر نوایی در حوزه ادبی هرات، ترکی‌گویی و ترکی‌نویسی را تشویق می‌کردند.

۸۵- در همه گزینه‌ها به جز ... «تشبیه گسترده» یافت می‌شود.

(۱) ز شادی ارغوان بر زعفران داشت	ولی چون غنچه راز دل نهان داشت
(۲) جبه بر من قبا شد از غم دل	پیرهن چون عبا شد از غم دل
(۳) من اندر دست تو چون کاه پستم	و گر نه کوه عاجز شد ز دستم
(۴) چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست	سخن‌شناس نه ای جان من خطا اینجاست

۸۶- در کدام گزینه تمام ارکان تشبیه به کار رفته است؟

نهایی

- (۱) عاشق ورندم و می‌خواره به آواز بلند
- (۲) توفیق عشق روی تو گنجیست تا که یافت
- (۳) هر چند نمی‌سوزد بر من دل سنگینت
- (۴) جان من دائم دژم باشد بسان چشم او
- وین همه منصب از آن حور پری‌وش دارم
- باز اتفاق وصل تو گویست تا که برد
- گویی دل من سنگی است در چاه زخاندان
- زلف او دائم به خم باشد بسان پشت من

۸۷- در کدام بیت تشبیه دیده نمی‌شود؟

نهایی

- (۱) جایی نرسد کس به توانایی خویش
- (۲) حالی است چو زلف تو مشوش ما را
- (۳) آفتاب فتح را هر دم طلوعی می‌دهد
- (۴) کس این کند که ز بار و دیار برگردد
- آلّا تو چراغ رحمتش داری پیش
- عیشی است چو پاسخ تو ناخوش ما را
- از کلاه خسروی، رخسار مه سیمای تو
- کند هر آینه چون روزگار برگردد

۸۸- در ارتباط با بیت زیر، کدام گزینه درست است؟

«من دوست می‌دارم جفا کز دست جانان می‌برم / طاقت نمی‌دارم ولی افتان و خیزان می‌برم»

- (۱) هر مصراع، سه پایهٔ آوایی دارد.
- (۲) دومین پایهٔ آوایی مصراع اول، «می دا رم ج» است.
- (۳) هجاهای چهارمین پایهٔ آوایی در مصراع اول «نان می ب رم» است.
- (۴) در مصراع دوم، یک هجای کشیده دیده می‌شود.

۸۹- کدام گزینه با توجه به وزن و نظم پایه‌های آوایی بیت زیر، برای تکمیل جاهای خالی بیت زیر، مناسب‌تر است؟

نهایی

«من مرغکی ...، زان در قفس بنشسته‌ام / گر زان که بشکستی قفس ... پرواز را»

- (۱) آشوب‌گرم - می‌خواهم آن
- (۲) پرسته‌ام - بنمودمی
- (۳) دنیاطلب - می‌جستم
- (۴) خانه‌به‌دوش - جویا شدم

۹۰- ویژگی فکری کلی مقابل چند بیت، نادرست است؟

الف) مرا مهر سیه‌چشمان ز سر بیرون نخواهد شد	قضای آسمان است این و دیگرگون نخواهد شد (اعتقاد به قضا و قدر)
ب) صوفی بیا که کعبهٔ مقصود در دل است	حاجی به هرزه راه بیابان گرفته است (توجه به صفا و پالایش درون)
پ) تا برآمد جام‌های سرخ مُل بر شاخ گل	پنجه‌های دست مردم سر فرو کرد از چنار (واقع‌گرایی)
ت) ما آبروی فقر و قناعت نمی‌بریم	با پادشه بگوی که روزی مقتدر است (غم‌گرایی)
ث) چنان شد ز لشکر در و دشت و راغ	که بر سر نیارست پرید زاغ (روحیهٔ حماسی)
ج) بخندد همی بر کران‌های راه	به فصل زمستان گل کامکار (شادی‌گرایی)

(۴) دو

(۳) یک

(۲) چهار

(۱) سه

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه
روان‌شناسی رشد
صفحه ۸ تا ۶۵

۹۱- از دو اندیشمند علوم انسانی پرسیده شد: «آیا حسادت‌کردن کار اشتباهی است؟» با توجه به پاسخ‌ها، بگویید که هر یک، به‌ترتیب، از کدام منبع کسب

آگاهی استفاده کرده‌اند؟

- با توجه به حدیث «كُفَى لِلْحُسُودِ مِنَ الْحَسَدِ!» از امام علی (ع) باید از حسادت پرهیز کرد.

- نتایج آزمایشگاهی ما نشان می‌دهد ریسک ابتلا به بیماری‌های قلبی در افراد حسود بیشتر است.

(۱) شهود - منطق (۲) استناد به سخن بزرگان - روش علوم تجربی

(۳) استناد به عمل بزرگان - روش علوم انسانی (۴) استناد به وحی - روش علوم تجربی

۹۲- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر به‌ترتیب، کدام است؟

- روش منطقی و شهودی به‌دلیل استفاده از استدلال‌های فلسفی، روشی معتبر است.

- روش‌های عقل و تجربه به دلیل داشتن ویژگی‌های منحصربه‌فرد، متضاد یکدیگرند.

- بهترین روش برای پاسخ به پرسشی «چرا هنگام مطالعه حواسمان پرت می‌شود؟»، روش تجربی می‌باشد.

- می‌شود با استناد به عمل بزرگان به نظم موجود در جهان پی برد.

(۱) ص - ص - غ - غ (۲) غ - غ - غ - ص

(۳) غ - ص - ص - ص (۴) ص - غ - ص - غ

۹۳- تعریف کدام مفهوم به درستی آمده است؟

نهایی

(۱) توصیف: بیان روشن و کاملاً دقیق از چرایی «مفهوم و موضوعی» که قصد مطالعه آن را داریم

(۲) روش علمی: فرایند جست‌جوی با قاعده و نظام‌مند برای معلوم کردن یک مجهول

(۳) دوقلوی همسان: دوقلوهایی که از دو تخمک به وجود آمده و می‌توانند هم‌جنس نیز باشند

(۴) پختگی: تغییراتی که به آمادگی بیرونی و محیطی وابسته است.

۹۴- در عبارت‌های زیر کلمه مناسب را از داخل پرانتز انتخاب کنید.

نهایی

(الف) گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود. (مسئله / فرضیه)

(ب) طبق نظر روان‌شناسان، میان محیط خانوادگی افراد با اعتیاد نوجوانان رابطه وجود دارد. (قانون / نظریه)

(ج) مقدار شیوع بیماری اسکیزوفرنی در افراد باهوش بیشتر است. (فرضیه / اصول)

(د) میان وضعیت اقتصادی خانواده و آفت تحصیلی در دوره دبستان، چه رابطه‌ای وجود دارد؟ (مسئله / فرضیه)

(۱) مسئله - نظریه - اصول - فرضیه

(۲) فرضیه - نظریه - فرضیه - مسئله

(۳) مسئله - قانون - اصول - فرضیه

(۴) فرضیه - قانون - فرضیه - مسئله

۹۵- در متن زیر کدام مفهوم به کار نرفته است؟

«یک معلم می‌خواهد بداند آیا مقدار نور کلاس روی میزان تمرکز دانش‌آموزان تأثیر دارد یا نه. برای این کار، اول شدت نور را در کلاس، به حالت‌های

مختلف کم، متوسط و زیاد تنظیم می‌کند. سپس در هر حالت، از دانش‌آموزان آزمون تمرکز می‌گیرد و نمراتشان را ثبت می‌کند. بعد از چند روز، همان

آزمایش را با گروهی دیگر از دانش‌آموزان تکرار می‌کند تا مطمئن شود نتایج یکسانی به دست می‌آید. همچنین معلم باید دقیقاً مشخص کند، منظورش از

«میزان تمرکز» چیست و چگونه اندازه‌گیری می‌شود.»

(۱) فرضیه

(۲) متغیر

(۳) تعریف عملیاتی

(۴) تکرارپذیری

۹۶- «حامد کودکی ۴ ساله است. او اگرچه در بالا و پایین پریدن مهارت پیدا کرده، اما در بستن بند کفشش به‌خوبی عمل نمی‌کند. نیمی کودکی ۸ ماهه

است و توانسته که توانایی‌های حرکتی خود را بروز دهد.» با توجه به این نمونه‌ها، به‌ترتیب حامد و نیمی، در کدام حوزه‌ها توانایی یافته‌اند؟

(۱) مهارت حرکتی درشت - بلند شدن از وضعیت نشسته

(۲) مهارت حرکتی ظریف - ایستادن با کمک

(۳) مهارت حرکتی ظریف - بلند شدن از وضعیت نشسته

(۴) مهارت حرکتی درشت - ایستادن با کمک

۹۷- کدام یک از عبارت‌های زیر درست است؟

- الف) اجتماعی‌تر شدن انسان، مشروط به آگاهی او از این نکته است که انسان از بودن با دیگران لذت می‌برد.
- ب) لبخند اجتماعی قبل از ترس از غریبه و بازی گروهی قبل از بازی موازی، خود را نشان می‌دهند.
- ج) وقتی کسی، سهم خوراکی برادرش را می‌خورد، با قطعیت می‌توانیم در مورد اخلاقی بودن یا نبودن کار او قضاوت کنیم.
- د) نمی‌توانیم بگوییم که انجام عمل اخلاقی، همواره به دلیل درونی‌سازی اصول اخلاقی در فرد شکل می‌گیرد.

(۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «الف» (۴) «د» - «ب»

۹۸- کدام گزینه در رابطه با رشد نوجوانان نادرست است؟

- (۱) تغییرات شناختی نوجوانان گاهی باعث پیامدهای ناسازگارانه می‌شود.
- (۲) مبنای استدلال در دوره کودکی واقعیت‌های ملموس است؛ بنابراین کودکان بهتر از نوجوانان با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر سازگار می‌شوند.
- (۳) ناگهانی بودن از ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی است.
- (۴) ریش جنسی در مرحله بلوغ جنسی رخ می‌دهد.

۹۹- چند مورد از رابطه‌های زیر نادرست می‌باشد؟

نهانی

- الف) استفاده مکرر از رویاپردازی ← افت تحصیلی
- ب) آگاهی از ضرر سیگار کشیدن و مصرف آن توسط پزشک ← تبدیل نشدن شناخت به باورها و عقاید
- ج) شکل‌گیری خود واقعی ← خصوصیات فردی و ایده آل
- د) قضاوت درباره مسائل اخلاقی و ارزشی ← رشد درک اخلاقی

(۱) ۱ مورد (۲) ۳ مورد (۳) ۲ مورد (۴) هیچ‌کدام

۱۰۰- کدام عبارت، نشانگر مفهوم «ریش» است؟

- (۱) رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است.
- (۲) افزایش تجربیات روان‌شناختی افراد در زندگی است.
- (۳) پیش‌بینی تغییراتی که در طول زندگی صورت می‌گیرد.
- (۴) تغییراتی که معلول عوامل محیطی از دوره جنینی تا سالمندی است.

عربی، زبان قرآن (۲)

مواعظ قیمه / صناعة التلميع
فی الأدب الفارسی
درس ۱ تا پایان قواعد درس ۲
صفحه ۱ تا ۲۵

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۰۱- «دَع شَاتِمَكَ مُهَانًا تُعَاقِبُ أَعْدَاءَكَ؛ يُرْضَى الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ بِمِثْلِ الْحِلْمِ.»

نهایی

- (۱) دشنام گوی خوارت را رها کن تا دشمنانت را کیفر دهی؛ مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند بردباری خشنود کرد!
- (۲) دشنام گوی خود را خوار رها کن تا دشمنانت را کیفر دهی؛ مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند بردباری خشنود می‌کند!
- (۳) دشنام گوی را خوار رها کن تا دشمنانت کیفر شوند؛ مؤمن پروردگار را با (چیزی) مانند بردباری خشنود می‌کند!
- (۴) دشنام گوینده‌ات را خوار رها کن تا دشمنت را کیفر دهی؛ مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند بردباری خشنود می‌کند!

۱۰۲- «كُنَّا نُجَادِلُ الْمُشْرِكِينَ بِأَلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ يَصِلُونَ عَنْ سَبِيلِهِ.»

نهایی

- (۱) با مشرکان به بهترین روش گفت‌وگو می‌کنیم و خداوند داناتر است به کسانی که از راهش گمراه می‌شوند.
- (۲) با مشرکان به روشی که نیکوتر است گفت‌وگو می‌کردیم و خداوند آگاه است به آنانی که از راه او گم می‌شوند.
- (۳) با مشرکان به روشی که نیکوتر است بحث می‌کردیم و خداوند داناتر است به کسانی که از راه او گمراه می‌شوند.
- (۴) با مشرکان به روشی که نیکو است بحث می‌کنیم و خداوند دانا است به آنانی که راه او را گم می‌کنند.

۱۰۳- «يُؤَكِّدُ هَذَا الشَّاعِرُ فِي مُلَمَّعَاتِهِ عَلَى أَنَّ الشَّبَابَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَصِلُوا إِلَى أَعْلَى الدَّرَجَاتِ عَلَيْهِمْ أَنْ يَسِيرُوا فِي

طريق العلم!»: این شاعر...

- (۱) در ملَمعات خود بر این تأکید دارد که جوانان باید در راه علم قدم بگذارند تا بتوانند به بالاترین درجات برسند!
- (۲) در ابیات تأکید می‌کند که جوانانی که خواهان رسیدن به درجه‌های والا هستند، باید در راه دانش قدم بردارند!
- (۳) در ملَمعاتش تأکید دارد که جوانی که می‌خواهد به بالاترین درجه‌ها برسد، باید در راه دانش گام بردارد!
- (۴) در ملَمعاتش تأکید می‌کند که جوانانی که می‌خواهند به بالاترین درجات برسند، باید در راه علم قدم بردارند!

۱۰۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) اللَّهُمَّ كَمَا حَسَّنْتَ خُلُقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي: خدایا همان‌گونه که آفرینشم را نیکو کردی، خلق و خویم را نیز نیکو نموده‌ای!
- (۲) أَحِبُّ عِبَادِنَا، أَنْفَعَهُمْ لِعِبَادِنَا: دوست‌داشتنی‌ترین بندگان ما، سودمندترین آن‌ها برای بندگان ما هستند!
- (۳) مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبِينَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ: هرکس انسان باتجربه را بیازماید، دچار پشیمانی می‌گردد!
- (۴) أَحَبَّتِي هَجْرُونِي كَمَا تَشَاءُ عُدَاتِي: همان‌گونه که دشمن من می‌خواهد دوستانم از من دوری نمودند!

۱۰۵- «چرا عارفان در تاریکی‌ها به دنبال چشمه زندگی می‌گردند؟!»: عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) لِمَ يَبْحَثُ الْعُرَفَاءُ عَنْ عَيْنِ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ؟! (۲) لِمَاذَا عُرَفَاؤُنَا يَبْحَثُونَ عَنْ مَاءِ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ?!
(۳) مَاذَا يَبْحَثُ الْعُرَفَاءُ عَنْ عَيْنِ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَةِ?! (۴) لِمَاذَا يَبْحَثُونَ الْعَارِفُونَ عَنْ عَيْنِ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَةِ?!

۱۰۶- عَيْنُ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ:

- (۱) عَدُوٌّ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ! / گر زهر دهد تو را خردمند بنوش / ورنه نوش رسد ز دست نااهل بریز
(۲) مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ! / به خُلقِ کوش جهان را گشاده گر خواهی / که کفش تنگ به رهرو کند بیابان تنگ
(۳) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عَيْبَكُمْ! / عیب کسان منگر و احسان خویش / دیده فرو بر به گریبان خویش
(۴) ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾: ز تو هر چه نتوانی ایزد نخواست / تو آن کن که فرموده از راه راست

۱۰۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبَ التَّرْجُمَةِ عَلَى التَّرْتِيبِ: «غَدَاةٌ - ثَمَرٌ - حَلَّتْ - الْعَادِي»

- (۱) آغاز روز - مرور می‌کنی - فرود آمد - تجاوزگر (۲) دشمنان - تلخ می‌کنی - حل کرد - عادی
(۳) آغاز شب - مرور می‌کنی - فرود آمد - عادی (۴) صبحگاه - تلخ می‌کنی - حل کرد - دشمن

۱۰۸- عَيْنُ اسْمِ التَّفْضِيلِ لَيْسَ خَبَرًا:

- (۱) أُخْتِي الصُّغْرَى قَالَتْ: مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. (۲) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.
(۳) هَذِهِ الْقِصَّةُ الَّتِي سَمِعْتُهَا مِنْكَ أَنْفَعُ الْقِصَصِ. (۴) ﴿رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾

۱۰۹- عَيْنُ اسْمِ الْفَاعِلِ يَخْتَلِفُ بِأَبْنَاءِ عَنْ غَيْرِهِ:

- (۱) فِي الْمَخْزَنِ تُجَعَلُ الْأَشْيَاءُ الْمُخْتَلِفَةُ. (۲) ﴿إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ﴾
(۳) هَذِهِ الْعُصُوفُ مُنْكَسِرَةٌ فَلَا تَجْعَلُهَا فِي الْمَكَانِ الْمَزْدَحِمِ. (۴) أَحْتَرِمُ الْمُسْتَمْعِينَ عِنْدَ الْكَلَامِ.

۱۱۰- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْفَاعِلِ، اسْمُ الْمَفْعُولِ، اسْمُ التَّفْضِيلِ، اسْمُ الْمَكَانِ مَعًا:

- (۱) مُصَاحِبَةُ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ خَيْرِ الْأُمُورِ فِي الْعَالَمِ.
(۲) مَا نَرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ أَوْ مُنْذِرِينَ حَتَّى يُعَلِّمُوا الْأَفْضَالَ مَوَاضِعَ الْخَيْرِ.
(۳) لَا عِوَابَ إِيْرَانِ يَحْتَقِلُونَ بَعْدَ النِّجَاحِ فِي الْمُبَارَاةِ وَ هُمْ أَفْضَلُ وَ مَشَاهِيرُ الْأَخْلَاقِ فِي الْمَلْعَبِ.
(۴) أَكْثَرُ الْمَلَايِبِ الْمُتَقَدِّمَةِ مُجَهَّزَةٌ بِالْمَصَابِيحِ الْكَثِيرَةِ.

فلسفه (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

چیستی فلسفه / ریشه و
شاخه‌های فلسفه / فلسفه و
زندگی / آغاز تاریخی فلسفه
صفحه ۱ تا ۳۵

۱۱۱- در مراحل اندیشه‌ورزی و تفکر در انسان، رسیدن به پاسخ
نهایی

(۱) نتیجه تفکر در اندوخته‌هاست.

(۲) به کمک روبه‌روشدن با مسائل روزمره محقق می‌شود.

(۳) باعث طرح سوال می‌شود.

(۴) آخرین مرحله از اندیشه‌ورزی است.

۱۱۲- با توجه به تعبیر ملاصدرا از مراحل تفکر، هریک از عبارت‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام یک از این مراحل است؟

«انتخاب بین اینکه شغل آزاد داشته باشیم یا برای کسی کار کنیم. - تفکر در اینکه چه پوششی برای مراسم عروسی مناسب است. - تفکر در چیستی

آزادی و بردگی - تفکر در مفهوم فخر و شایستگی»

(۱) فطرت اول - فطرت ثانی - فطرت اول - فطرت ثانی

(۲) فطرت اول - فطرت اول - فطرت ثانی - فطرت ثانی

(۳) فطرت ثانی - فطرت ثانی - فطرت اول - فطرت اول

(۴) فطرت ثانی - فطرت اول - فطرت ثانی - فطرت اول

۱۱۳- اگر اول توانایی انسان در امری بررسی شود و بعد راه شناخت آن، مورد واکاوی قرار گرفته شود، با کدام موضوع تناسب دارد؟

(۱) ضرورت وجود

(۲) معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است.

(۳) قانون علیت

(۴) امکان شناخت، فرع بر معرفت وجود است.

۱۱۴- به ترتیب، فلسفه مضاف چیست و اساس و شالوده نظریات در علوم مختلف، کدام مورد است؟
نهایی

(۱) ریشه فلسفه می‌باشد که قوانین بنیادی را به علوم منتقل می‌کند. - فلسفه

(۲) بخشی از مباحث فلسفی که مبانی هر علم را بررسی می‌کند. - فلسفه

(۳) شاخه فلسفه می‌باشد که شامل وجودشناسی و معرفت‌شناسی است. - فلسفه مضاف

(۴) آن بخش از مباحث فلسفی که مسائل بنیادی هر علم را بررسی می‌کنند. - فلسفه‌های مضاف

۱۱۵- با توجه به تمثیل غار افلاطون، کسانی که درون غار باقی مانده‌اند، به چه دلیل حاضر به پذیرش حقیقت نیستند؟

(۱) هنوز هیچ بهره‌ای از درجات حقیقت نبرده‌اند.

(۲) تعصب بر باور قبلی و نداشتن تواضع اجازه باور به حقیقت را نمی‌دهد.

(۳) پذیرش سایه‌ها به عنوان حقیقت راحت‌تر است.

(۴) حقیقت، امری تدریجی است نه ناگهانی.

۱۱۶- سیر مطرح شده در کدام گزینه درست است؟

- (۱) معنای زندگی ← انتخاب اهداف ← فلسفه شخصی هرکس
- (۲) انتخاب اهداف ← معنای زندگی ← فلسفه شخصی هرکس
- (۳) فلسفه شخصی هرکس ← انتخاب اهداف ← معنای زندگی
- (۴) فلسفه شخصی هرکس ← باورهای فرد ← معنای زندگی

۱۱۷- کدام گزینه در ارتباط با فلاسفه نخستین یونان صحیح است؟

- (۱) پارمنیدس معتقد بود، همه چیز در سیلان و حرکت است و هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد.
- (۲) بنا به نقل سقراط، افلاطون در جوانی با پارمنیدس ملاقات کرده است.
- (۳) هراکلیتوس، عقیده داشت اموری که با هم ضد هستند، نمی توانند با یکدیگر جمع شوند.
- (۴) از نظر پارمنیدس در جهان واقع، نیستی راه ندارد و نمی توان گفت: «نیستی، هست»، زیرا این جمله تناقض آمیز است.

۱۱۸- هراکلیتوس به کدام عبارت اعتقاد داشته است؟

- (۱) آب که عنصر اصلی جهان است، در همه حالات دیده می شود.
- (۲) هستی، اصل و حقیقتی ثابت دارد.
- (۳) میان امور متضاد، وحدتی حقیقی وجود دارد.
- (۴) اصول ریاضی درباره همه اشیا صادق است.

۱۱۹- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) سوفیست ها به جای آموزش علوم به فن سخنوری روی آوردند و به جای رسیدن به حقیقت، پیروزی بر رقیب را هدف قرار دادند.
- (۲) برای دانش فلسفه نمی توان از نظر زمانی آغازی تعیین کرد و نمی توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است. البته این سخن درباره همه دانش ها صدق می کند.
- (۳) پارمنیدس از اندیشمندان بزرگ دوره یونان باستان است که بنا به نقل افلاطون، سقراط در جوانی با وی ملاقات کرده است.
- (۴) فارابی اندیشمند بزرگ اسلامی معتقد است که در دوره کیانیان انسان های وارسته ای بوده اند که هم به حکمت و فلسفه می اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده اند.

۱۲۰- عبارت مطرح شده در کدام گزینه را می توان از عقاید تالس دریافت کرد؟

- (۱) کثرت در باطن جهان راه ندارد و وحدت، حکم فرما می باشد.
- (۲) وحدت در باطن جهان راه ندارد و کثرت، حکم فرما می باشد.
- (۳) نمی توان گفت که جماداتی مثل سنگ، شکل دیگری از آب هستند.
- (۴) در باطن جهان، کثرت و در ظاهر جهان، وحدت راه دارد.

علوم و معارف اسلامی

آزمون ۱۰ مهر ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف مام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۶۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

من الاشعار المنسوبة إلى
الامام علي (ع) / من كلام
أمير المؤمنين في فضل القرآن/
الشجاعة في الحق / الكذب
درس‌های ۱ تا ۴
صفحه‌های ۱ تا ۵۴

عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۱۲۱ - ۱۲۶)

۱۲۱- «دَع شَاتِمَكَ مُهَانًا تُعَاقِبُ أَعْدَاءَكَ؛ يُرْضَى الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ بِمَثَلِ الْحِلْمِ.»

تفاسیر

- (۱) دشنام‌گوی خوارت را رها کن تا دشمنانت را کیفر دهی؛ مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند بردباری خشنود کرد!
- (۲) دشنام‌گوی خود را خوار رها کن تا دشمنانت را کیفر دهی؛ مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند بردباری خشنود می‌کند!
- (۳) دشنام‌گوی را خوار رها کن تا دشمنانت کیفر شوند؛ مؤمن پروردگار را با (چیزی) مانند بردباری خشنود می‌کند!
- (۴) دشنام‌گوینده‌ات را خوار رها کن تا دشمنت را کیفر دهی؛ مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند بردباری خشنود می‌کند!

۱۲۲- «كُنَّا نُجَادِلُ الْمُشْرِكِينَ بِأَلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ يَصِلُونَ عَنْ سَبِيلِهِ.»

تفاسیر

- (۱) با مشرکان به بهترین روش گفت‌وگو می‌کنیم و خداوند داناتر است به کسانی که از راهش گمراه می‌شوند.
- (۲) با مشرکان به روشی که نیکوتر است گفت‌وگو می‌کردیم و خداوند آگاه است به آنانی که از راه او گم می‌شوند.
- (۳) با مشرکان به روشی که نیکوتر است بحث می‌کردیم و خداوند داناتر است به کسانی که از راه او گمراه می‌شوند.
- (۴) با مشرکان به روشی که نیکو است بحث می‌کنیم و خداوند دانا است به آنانی که راه او را گم می‌کنند.

۱۲۳- «يُؤَكِّدُ هَذَا الشَّاعِرُ فِي مُلَمَعَاتِهِ عَلَى أَنَّ الشَّبَابَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَصِلُوا إِلَى أَعْلَى الدَّرَجَاتِ عَلَيْهِمْ أَنْ يَسِيرُوا فِي

طريق العلم!»: این شاعر...

- (۱) در ملَمَعَاتِ خود بر این تأکید دارد که جوانان باید در راه علم قدم بگذارند تا بتوانند به بالاترین درجات برسند!
- (۲) در ابیات تأکید می‌کند که جوانانی که خواهان رسیدن به درجه‌های والا هستند، باید در راه دانش قدم بردارند!
- (۳) در ملَمَعَاتِش تأکید دارد که جوانی که می‌خواهد به بالاترین درجه‌ها برسد، باید در راه دانش گام بردارد!
- (۴) در ملَمَعَاتِش تأکید می‌کند که جوانانی که می‌خواهند به بالاترین درجات برسند، باید در راه علم قدم بردارند!

۱۲۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) اللَّهُمَّ كَمَا حَسَنْتَ خُلُقِي، فَحَسِّنْ خُلُقِي: خدایا همان‌گونه که آفرینشم را نیکو کردی، خلق و خویم را نیز نیکو نموده‌ای!
- (۲) أَحِبُّ عِبَادِنَا، أَنْفَعَهُمْ لِعِبَادِنَا: دوست‌داشتنی‌ترین بندگان ما، سودمندترین آن‌ها برای بندگان ما هستند!
- (۳) مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبِينَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ: هرکس انسان باتجربه را بیازماید، دچار پشیمانی می‌گردد!
- (۴) أَحَبَّتِي هَجْرُونِي كَمَا تَشَاءُ عُدَاتِي: همان‌گونه که دشمن من می‌خواهد دوستانم از من دوری نمودند!

۱۲۵- «چرا عارفان در تاریکی‌ها به دنبال چشمه زندگی می‌گردند؟!»: عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) لَمْ يَبْحَثِ الْعُرَفَاءُ عَنْ عَيْنِ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ؟! (۲) لِمَاذَا عَرَفَاؤُنَا يَبْحَثُونَ عَنْ مَاءِ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ؟! (۳) مَاذَا يَبْحَثُ الْعُرَفَاءُ عَنْ عَيْنِ الْحَيَاةِ فِي الظُّلْمَةِ؟! (۴) لِمَاذَا يَبْحَثُونَ الْعَارِفُونَ عَنْ عَيْنِ الْحَيَاةِ فِي الظُّلْمَةِ؟!

۱۲۶- عَيْنُ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِلْمَفْهُومِ:

- (۱) عَدُوٌّ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ! : گر زهر دهد تو را خردمند بنوش / ورنه نوش رسد ز دست نااهل بریز
(۲) مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ! : به خُلق کوش جهان را گشاده گر خواهی / که کفش تنگ به رهرو کند بیابان تنگ
(۳) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عِيُوبَكُمْ! : عیب کسان منگر و احسان خویش / دیده فرو بر به گریبان خویش
(۴) ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ : ز تو هر چه نتوانی ایزد نخواست / تو آن کن که فرموده از راه راست

۱۲۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبَ التَّرْجُمَةِ عَلَى التَّرْتِيبِ: «عَدَاةٌ - تُمَرُّزُ - حَلَّتْ - الْعَادِي»

- (۱) آغاز روز - مرور می‌کنی - فرود آمد - تجاوزگر (۲) دشمنان - تلخ می‌کنی - حل کرد - عادی
(۳) آغاز شب - مرور می‌کنی - فرود آمد - عادی (۴) صبحگاه - تلخ می‌کنی - حل کرد - دشمن

۱۲۸- عَيْنُ اسْمِ التَّفْضِيلِ لَيْسَ خَبَرًا:

- (۱) أُخْتِي الصُّغْرَى قَالَتْ: مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. (۲) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.
(۳) هَذِهِ الْقِصَّةُ الَّتِي سَمِعْتُهَا مِنْكَ أَنْفَعُ الْقِصَصِ. (۴) ﴿رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾

۱۲۹- عَيْنُ اسْمِ الْفَاعِلِ يَخْتَلِفُ بَابُهُ عَنْ غَيْرِهِ:

- (۱) فِي الْمَخْزَنِ تُجْعَلُ الْأَشْيَاءُ الْمُخْتَلِفَةُ. (۲) ﴿إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ﴾
(۳) هَذِهِ الْعُصُوفُ مُنْكَسِرَةٌ فَلَا تَجْعَلُهَا فِي الْمَكَانِ الْمَزْدَحِمِ. (۴) أَحْتَرِمُ الْمُسْتَمِيعِينَ عِنْدَ الْكَلَامِ.

۱۳۰- عَيْنُ عِبَارَةٍ جَاءَ فِيهَا جَمْعٌ غَيْرُ سَالِمٍ:

- (۱) أُولَئِكَ الْمَعْلَمُونَ يَذْهَبُونَ عِنْدَ تَلَامِيذِهِمْ! (۲) هَؤُلَاءِ الْمَعْلَمَاتُ فِي الْمَسَابَقَاتِ الْعِلْمِيَّةِ فَائِزَاتُ!
(۳) هَذَانِ اللَّاعِبَانِ فِي الْمُبَارَاةِ نَاجِحَانِ! (۴) الْمُؤْمِنُونَ فِي كُلِّ الْعَالَمِ صَالِحُونَ!

پاسخنامه

یازدهم انسانی

۱۰ مهر ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

(کتاب آبی)

۳- گزینه «۱»

در هر یک از گزینه‌ها $m = 0$ را جایگزین می‌کنیم:

$$\{(m, 2m), (2m, m), (-1, 2m)\} \text{ : گزینه «۱»} \\ = \{(0, 0), (0, 0), (-1, 0)\}$$

این رابطه تابع است، زیرا دو زوج مرتب $(0, 0)$ ، $(0, 0)$ که مؤلفه اول برابر دارند، مؤلفه دوم آنها نیز برابر است. برای تمرین بیشتر، بقیه گزینه‌ها را نیز بررسی می‌کنیم:

$$\{(m, 2m), (2m, -1), (-1, 2m)\} \text{ : گزینه «۲»} \\ = \{(0, 0), (0, -1), (-1, 0)\}$$

$$\{(m, 2m), (2m, m), (2m, -2)\} \text{ : گزینه «۳»} \\ = \{(0, 0), (0, 0), (0, -2)\}$$

$$\{(m, 2m), (2m, m), (m, 3)\} \text{ : گزینه «۴»} \\ = \{(0, 0), (0, 0), (0, 3)\}$$

در گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» زوج‌های مرتبی که مشخص شده‌اند، مؤلفه اول برابر دارند ولی مؤلفه‌های دوم آنها برابر نیست، پس تابع نیستند. (مفهوم تابع، صفحه ۳۹)

(کتاب آبی)

۴- گزینه «۱»

راه حل اول: ابتدا $f(2h)$ و $f(2h-1)$ را می‌یابیم:

$$f(x) = x^2 - 6x \\ \begin{cases} f(2h) = (2h)^2 - 6(2h) = 4h^2 - 12h \\ f(2h-1) = (2h-1)^2 - 6(2h-1) = 4h^2 - 4h + 1 - 12h + 6 \\ \quad = 4h^2 - 16h + 7 \end{cases} \\ \Rightarrow f(2h) - f(2h-1) = 4h^2 - 12h - (4h^2 - 16h + 7) \\ = 4h - 7$$

راه حل دوم: می‌توانیم به جای h یک عدد بگذاریم، مثلاً $h = 0$ ، آنگاه خواهیم داشت:

$$f(2h) - f(2h-1) \xrightarrow{h=0} f(0) - f(-1) \\ = \underbrace{(0-0)}_0 - \underbrace{((-1)^2 - 6(-1))}_7 = -7$$

با جایگذاری $h = 0$ در گزینه‌ها، فقط حاصل گزینه «۱» برابر با -7 می‌شود. (ضابطه فیبری تابع، صفحه ۵۱)

(پیمان طیار)

۵- گزینه «۳»

با توجه به اینکه نیم‌ساز ربع دوم و چهارم برابر $y = -x$ است. پس داریم:

$$x^2 - x - 16 = -x \Rightarrow x^2 - 16 = 0$$

$$x^2 = 16 \Rightarrow x = \pm 4$$

(ترکیبی، صفحه‌های ۵۶ تا ۷۰)

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۲»

(علی حسینی نوه)

ابتدا با جایگذاری $x = 2$ در معادله مقدار a را مشخص می‌کنیم، چون با مشخص شدن a و جایگذاری آن ضرایب معادله مشخص می‌شود و می‌توان ریشه دیگر را پیدا کرد.

$$x = 2 \Rightarrow a(2)^2 + (-a^2 + 1)(2) - 2 = 0$$

$$4a - 2a^2 + 2 - 2 = 0 \Rightarrow -2a^2 + 4a = 0 \Rightarrow -2a(a - 2) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -2a = 0 \Rightarrow a = 0 \\ a - 2 = 0 \Rightarrow a = 2 \end{cases}$$

با جایگذاری مشخص می‌شود که کدام مقدار را باید برای a در نظر بگیریم.

$$a = 0 \Rightarrow (0)x^2 + (a^2 + 1)x - 2 = 0 \Rightarrow x - 2 = 0 \text{ : معادله درجه ۱}$$

$$a = 2 \Rightarrow 2x^2 + (-2^2 + 1)x - 2 = 0 \Rightarrow 2x^2 - 2x - 2 = 0 \text{ : معادله درجه ۲}$$

پس $a = 2$ قابل قبول است، چون معادله درجه دو به وجود می‌آورد. حال برای پیدا کردن ریشه دوم از مجموع دو ریشه کمک می‌گیریم:

$$S = -\frac{b}{a} \Rightarrow 2 + x_2 = \frac{2}{2}$$

$$x_2 = \frac{2}{2} - 2 = -\frac{1}{2}$$

(حل معادله درجه ۲ و کاربرد آن، مشابه تمرین ۳، صفحه ۳۲)

(رضا فان بابایی)

۲- گزینه «۴»

$$x(x-3)\left(\frac{x+1}{x-3} - \frac{2}{x}\right) = \frac{5}{x(x-3)}$$

$$x(x+1) - 2(x-3) = 5$$

$$x^2 + x - 2x + 6 = 5 \Rightarrow x^2 - x + 1 = 0$$

$$\Delta = (-1)^2 - 4(1)(+1) = 1 - 4 = -3 < 0$$

معادله ریشه حقیقی ندارد $\Delta < 0$

(ترکیبی، صفحه‌های ۲۷، ۲۸ و ۳۲ تا ۳۸)

داده‌های بیش از ۹ را حذف می‌کنیم و میانگین را به‌دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{1+3+4+5+8+9}{6} = \frac{30}{6} = 5$$

$$\sigma^2 = \frac{(1-5)^2 + (3-5)^2 + (4-5)^2 + (5-5)^2 + (8-5)^2 + (9-5)^2}{6}$$

$$\sigma^2 = \frac{4^2 + 2^2 + 1^2 + 0 + 3^2 + 4^2}{6} = \frac{16+4+1+9+16}{6} = \frac{46}{6} = 7\frac{1}{3}$$

(ترکیبی، صفحه‌های ۸۵ تا ۹۸)

(رضا خان بابایی)

۹- گزینه «۲»

نسبت متغیر سوم در نمودار حبابی برابر است با نسبت مجذور شعاع‌ها

$$\frac{\text{متغیر سوم الف (A)}}{\text{متغیر سوم ب (B)}} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2$$

۳ = شعاع دایره الف $\Rightarrow$ قطر دایره الف = ۶

$$\frac{125}{200} = \left(\frac{3}{r_B}\right)^2 \Rightarrow \frac{125}{200} = \frac{9}{r_B^2}$$

$$\frac{5}{8} = \frac{9}{r_B^2} \Rightarrow r_B^2 = \frac{72}{5}$$

$$r_B = \sqrt{\frac{72}{5}} = \sqrt{\frac{36 \times 2}{5}} = 6\sqrt{\frac{2}{5}}$$

(نمودارهای پتر متغیره، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

(سعید رازورز)

۱۰- گزینه «۱»

نکته: زاویه بین دو شعاع متوالی در نمودار راداری برابر است. با توجه به نکته بالا باید زاویه $4x - 36$ دو برابر زاویه $x + 1$ باشد.

$$4x - 36 = 2(x + 1) \Rightarrow 4x - 36 = 2x + 2$$

$$4x - 2x = 36 + 2$$

$$2x = 38 \Rightarrow x = 19$$

$x = 19$ را جایگذاری می‌کنیم تا زاویه بین دو شعاع متوالی به‌دست آید:

$$x + 1 = 19 + 1 = 20$$

تعداد متغیرها از فرمول زیر به‌دست می‌آوریم:

$$\frac{360^\circ}{x} = \frac{360^\circ}{20} \Rightarrow M = \frac{360^\circ}{20} = x = 18$$

(نمودارهای پتر متغیره، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

(سعید رازورز)

۶- گزینه «۴»

معادله تلاقی دو سهمی را تشکیل می‌دهیم یعنی ضابطه دو سهمی را با هم مساوی قرار می‌دهیم.

$$x^2 - 2x - 7 = -(x-1)^2$$

$$x^2 - 2x - 7 = -x^2 + 2x - 1$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 4x - 6 = 0$$

$$\Rightarrow 2(x^2 - 2x - 3) = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \\ x=-1 \end{cases}$$

حال x های به‌دست آمده را در یکی از دو ضابطه قرار می‌دهیم تا y نقاط به‌دست آید

$$y = -(x-1)^2 \xrightarrow{x=3} y = -(3-1)^2 = -4 \Rightarrow A \begin{cases} 3 \\ -4 \end{cases}$$

$$y = -(x-1)^2 \xrightarrow{x=-1} y = -(-1-1)^2 = -4 \Rightarrow B \begin{cases} -1 \\ -4 \end{cases}$$

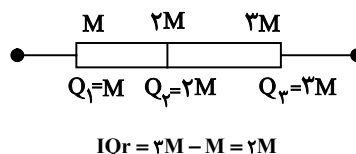
$B \begin{cases} -1 \\ -4 \end{cases}$ در گزینه‌ها است.

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه‌های ۶۹)

(میثم فشنوری)

۷- گزینه «۲»

وقتی انحراف معیار صفر است. پس داده‌ها برابرند و چون میانگین M است. پس داده‌ها همه M می‌باشند.

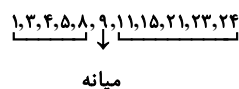

(ترکیبی، صفحه‌های ۸۵ تا ۹۸)

(سعید رازورز)

۸- گزینه «۳»

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم و میانه را به‌دست می‌آوریم:

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۱- گزینه «۳»

(معمّر نورانی)

قلمرو فکری و مفهوم کلی ابیات «الف» و «ت»: هر اتفاقی که برای انسان می‌افتد، نتیجه اعمال خود اوست.

(مبانی تحلیل متن، ترکیبی)

۱۲- گزینه «۳»

(علی صیدانلو)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «عقل و نقل» سجع متوازی دارند. «چنگ عقوبت» تشخیص دارد در واقع عقوبت و مجازات مانند انسانی در نظر گرفته شده که دست (چنگ) دارد.

گزینه «۲»: ولیکن محال عقل است و خلاف نقل [است] حذف لفظی فعل؛ لغات عربی بسیار مانند بدیع، محال، فضل، عقوبت...

گزینه «۳»: استفاده از دو حرف اضافه برای یک متمم در متن وجود ندارد. گزینه «۴»: واژگان «لطیفه، نکته، نقل، بلاغت» متناسباند و شبکه معنایی تشکیل می‌دهند.

(مبانی تحلیل متن، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۳- گزینه «۴»

(علی صیدانلو)

شکل درست جمله «ب»: شعر مدحی یا مدیحه‌سرایی از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر عربی معمول گشت.

آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب قطعه‌هایی سروده شد، اما کسی که قصیده تمام و کمال در این موضوع سرود، کسایی مروزی بود.

شکل درست جمله «د»: در واقع شاعران این دوره به واقعیات بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعلیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.

(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۴۳)

۱۴- گزینه «۲»

(مبین معموری تراکمه)

- در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه هستی بهره گرفته می‌شود. (ویژگی ادبی)
- بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است. (ویژگی فکری)
- روح شادی و نشاط و خوش‌باشی، در شعر غلبه دارد. (ویژگی فکری)
- از دو نشانه برای یک متمم استفاده می‌شد. (ویژگی زبانی)
- مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح و اندرز و... است. (ویژگی فکری)

(سبک فراسانی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۵- گزینه «۲»

(علی صیدانلو)

تقابل سجع‌های متوازی در ابیات «ب» و «پ» آرایه ترصیع را پدید آورده‌اند. ابیات «ت» و «ث» آرایه موازنه دارند.

(موازنه و ترصیع، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۱۶- گزینه «۳»

(علی صیدانلو)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تقابل سجع‌های متوازی و متوازن در دو مصراع موازنه ایجاد کرده است. / تکرار واژه‌های «بنگر» و «منگر» واژه‌آرایی ایجاد کرده است. گزینه «۲»: «دبیر و عبیر» و «تسلیم و تعلیم» جناس ناهمسان اختلافی دارند. / من (مانند) عبیر هستم، تشبیه دارد. گزینه «۳»: مخاطب قرار گرفتن «دل» آرایه تشخیص را ایجاد کرده است. / تشبیه در بیت وجود ندارد.

گزینه «۴»: واج‌آرایی «ش» مشهود است. / «دور باش» مصرع اول (فرمانی که جارچیان می‌گفتند) و «دور باش» مصراع دوم (فعل امر از سمت شاعر یعنی فاصله بگیر و حذر کن) جناس همسان دارند.

(پناس و انواع آن، ترکیبی)

۱۷- گزینه «۴»

(اعظم نوری‌نیا)

در بیت «مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم/ دولت عشق آمد و من، دولت پاینده شدم» از مولوی، وزن و عاطفه کاملاً همسو هستند. بیت، وزنی شاد و ضربی دارد و محتوا نیز شاد است.

(سازها و عوامل تاثیرگذار بر شعر فارسی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۸- گزینه «۲»

(معمّر نورانی)

نشانه‌های هجایی مصراع گزینه «۲»: -U-/-U-/-U-/-U-/-U-

نشانه‌های هجایی سایر گزینه‌ها: -U-/-U-/-U-/-U-/-U-

تا	چ	با	زی	ن	ما	ید	بی	د	قی	خا	هی	م	راند
-	U	-	-	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-

نکات مهم درسی:

دو مصراع یا بیت، زمانی هم وزن‌اند که:

الف) تعداد هجاهای آن‌ها با هم برابر باشد.

ب) هجاهای کوتاه و بلند آن‌ها در مقابل یکدیگر قرار گیرد.

(هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۳۹)

۱۹- گزینه «۲»

(اعظم نوری‌نیا)

مصراع این گزینه از تکرار چهار بار «U-» تشکیل شده است.

خ	شا	وق	ت	ل	ل	خ	شا	وق	ت	پس	تان
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

تقطیع گزینه‌های دیگر:

نَ بَر مَر گَا	نَ مَن اَش کِی	نَ بَر لَب هَا	یَ مَن آ هِی
فَا رِی بِن گِی	زَ مَن با وَع	دِ ای شَا دَم	کُ نَد یا نَ
بَ وَد صَد پا	رِ هَم چُن گُل	گَ رِی با نِی	کَ مَن دا رَم
---U	---U	---U	---U

(هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۵۱)

۲۰- گزینه «۳»

(مبین معموری تراکمه)

- مفهوم همه ابیات به «توصیف بهار» اشاره دارد به جز بیت گزینه «۳» که در وصف جنگاوری ممدوحی است.

(سبک فراسانی، ترکیبی)

۲۱- گزینه ۲»

(مبین معماری ترانکه)

زبان پارتی، در زمان اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تالیف می شده است.

(تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن های اولیه هجری، صفحه های ۳۸ تا ۳۱)

۲۲- گزینه ۱»

(اعظم نوری نیا)

براساس موضوع و نوع؛ مانند سبک عرفانی، سبک حماسی
براساس قلمرو دانشی؛ مانند علمی، فلسفی
براساس زمان و دوره اثر؛ مانند سبک دوره غزنوی، سبک دوره مشروطه
براساس هدف؛ مانند سبک تعلیمی، سبک فکاهی

(سبک فراسانی، صفحه ۶۰ و ۶۱)

۲۳- گزینه ۱»

(معمد نورانی)

«حذف افعال به قرینه» و «تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار» از ویژگی های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

(سبک فراسانی، صفحه های ۶۳ و ۶۵)

۲۴- گزینه ۱»

(مبین معماری ترانکه)

تلاش شاعران ایران از قرن سوم تا میانه قرن پنجم، موجب شد زبان و ادب فارسی در شرق و شمال شرق، یعنی ماوراءالنهر، خراسان و سیستان گسترش یابد. عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در این دوره عبارت اند از: گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار، لشکرکشی ها و فتوحات غزنویان، توسعه مدارس و مراکز تعلیم. در این دوره پدیده های عمده دیگری نیز برای زبان فارسی رخ نموده است، از جمله: گسترش فارسی دری و آمیزش آن با کلمات و لغات نواحی مرکزی و غربی ایران، درآمیختن زبان فارسی با لغات زبان عربی، آمیختگی با واژه ها، نام ها و لقب های غیر رایج در عصر غزنوی.

(زبان و ادبیات فارسی در سره های پنجم و ششم و ویژگی های سبکی آن، صفحه ۸۰)

۲۵- گزینه ۳»

(معمد علی دولت فواهی)

در این گزینه هیچ نوع جناسی وجود ندارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: کار و نار جناس ناهمسان اختلافی دارند.

«پروانه» در مصراع اول (به معنای اجازه) و «پروانه» در مصراع دوم (نماد عاشق) جناس همسان دارند.

گزینه «۲»: «که» در مصراع اول (به معنای چه کسی) و «که» در مصراع دوم (در معنای حرف ربط) جناس همسان دارند.

گزینه «۴»: «چون» اول (به معنای وقتی که) و «چون» دوم (به معنای مثل و مانند) جناس همسان دارند.

(بناس و انواع آن، صفحه های ۹۷ و ۹۸)

۲۶- گزینه ۴»

(مبین معماری ترانکه)

الف) بین کلمات «نظر، منظر» جناس ناهمسان افزایشی وجود دارد.

ج) واژگان دو مصراع به ترتیب با هم سجع متوازن یا متوازی دارند و آرایه موازنه را به وجود آورده اند.

د) «مهیجور، رنجور، دور» واژگان دارای سجع در این بیت هستند.

ب) تکرار کلمه «می گویی» آرایه «واژه آرایه» را پدید آورده است.

(موازنه و ترصیع، ترکیبی)

۲۷- گزینه ۱»

(اعظم نوری نیا)

حذف همزه در بیت گزینه «۱»: در دل از: در دل

(وزن شعر فارسی، صفحه ۶۸)

۲۸- گزینه ۱»

(علی میدانیلو)

تقطیع درست این مصراع: -- U - U - UU - - U - U - UU

دُ	ه	زَا	ر	مُل	ک	بَخ	شَد
U	U	-	U	-	U	-	-

شَ	ه	عِش	ق	هَر	زَ	مَآ	نِی
U	U	-	U	-	U	-	-

(وزن شعر فارسی، صفحه ۷۰)

۲۹- گزینه ۴»

(معمد نورانی)

قاعده قافیه در گزینه «۴» مطابق قاعده «۲» است و در سایر گزینه ها مطابق قاعده «۱».

واژه های قافیه: «بنشین و بینی» / حروف اصلی قافیه: ین (مصوت + صامت) / «ی» الحاقی است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: واژه های قافیه: شیدایی، جایی / «ی»: حرف اصلی قافیه / «بی»: الحاقی

گزینه «۲»: واژه های قافیه: جوی، بگوی / «و»: حرف اصلی قافیه / «ی»: الحاقی

گزینه «۳»: واژه های قافیه: مدارا، محابا / «ا»: حرف اصلی قافیه / حرف الحاقی ندارد.

(قافیه، صفحه ۹۰)

۳۰- گزینه ۱»

(معمد علی دولت فواهی)

در این گزینه به مفهوم نکوهش دل بستگی اشاره دارد، یعنی نباید به دنیای مادی و مادیات دل بست و این آزادگی را ستایش می کند.

(مفهوم، ترکیبی)

عربی، زبان قرآن (۱)

۳۱- گزینه «۳»

(رضا مهریزاده)

«وَأَعْمَلُوا» و انجام دهید (رد سایر گزینه‌ها) / «صَالِحاً»: کار شایسته، کار نیکو (رد گزینه «۲») / «إِنِّي بِمَا»: همانا من به آنچه / «تَعْمَلُونَ»: انجام می‌دهید (رد گزینه «۴») / «عَلَيْمٌ»: آگاه هستم (رد گزینه «۴»)

نکته مهم درسی:

در ترجمه فعل امر مخاطب، از «باید» استفاده نمی‌کنیم.

(ترجمه، صفحه ۱۱)

۳۲- گزینه «۱»

(رضا مهریزاده)

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا»: ای کسانی که ایمان آورده‌اید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لِمَ تَقُولُونَ»: برای چه می‌گویید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «مَا لَا تَفْعَلُونَ»: آنچه را که انجام نمی‌دهید (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه، صفحه ۱۱)

۳۳- گزینه «۳»

(محمدرضا فخریان)

در جملات شرطی که با «إِنْ، مَنْ، مَا، إِذَا و» آغاز می‌شوند، فعل را هم به صورت ماضی و هم به صورت مضارع می‌توان ترجمه کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: غواص‌هایی که شبانه به اعماق اقیانوس رفتند.

گزینه «۲»: «مَنَاتٍ»: صدها

گزینه «۴»: «قَطٌّ»: گربه

(ترجمه، صفحه ۶۸)

۳۴- گزینه «۱»

(محمدرضا فخریان)

تشریح گزینه‌های دیگر:

«لَا تَتَّخِزْ»: حرکت نمی‌کند و «لَا تُخَرِّكْ»: حرکت نمی‌دهد (رد گزینه «۲») / «الْوَقَايَةِ»: پیشگیری (رد گزینه «۳») / قد + فعل مضارع، به صورت گاهی ترجمه می‌شود. (رد گزینه «۴»)

(ترجمه، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۳۵- گزینه «۴»

(محمدرضا سوری)

«لَمَّا مَاضِي»: هنگامی که / «نَجَاتٍ دَهْنِدَةٍ»: مُنْقِذٌ / «نِيَاغَتَم»: ما وَجَدْتُ

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الشَّكْر»: أَنْ أَشْكُرَ / «الَّذِي أَنْقَذَنِي»: مُنْقِذٌ / «مَا رَأَيْتُ»: مَا وَجَدْتُ / «ذَلِكَ الْمَكَان»: هُنَاكَ

گزینه «۲»: «الشَّكْر»: أَنْ أَشْكُرَ / «لَا يُوجَدُ»: مَا وَجَدْتُ / «هَنَا»: هُنَاكَ

گزینه «۳»: «الَّذِي كَانَ نَجَاتِي»: مُنْقِذٌ / «مَا وَجَدُ»: مَا وَجَدْتُ

(ترجمه، صفحه ۱۰۷)

۳۶- گزینه «۳»

(محمدرضا سوری)

«دَلَّافِينَ»: جمع غیر انسان است و فعل برایش به شکل مفرد مؤنث به کار می‌رود / «نَاكِهَان» فجأةً، بغتَةً / «ثَلَمٌ»: سپس

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «كَانَ»: كانت / «هَوَاءً»: هذه / «بِرْفَعُونِي»: ترفعنی / «بعد ذلك»: ثَلَمٌ / «يَأْخُذْنِي»: تَسْحُبْنِي / «الْبَحْر»: زائد / «جماعة»: معاً
گزینه «۲»: «هَوَاءً»: هذه / «ترفعنی»: كانت ترفعنی / «فوق البحر»: الأعلى / «و»: ثَلَمٌ / «بصورة جماعية»: معاً
گزینه «۴»: «فَتَأْخُذْنِي»: ثَلَمٌ تَسْحُبْنِي / «الْبَحْر»: زائد

(ترجمه، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۳۷- گزینه «۳»

(مهدیه همایی)

أَرْسَلَ = بَعَثَ: فرستاد

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زائد (به علاوه) ≠ ناقص (منها)

گزینه «۲»: حُجْرَةٌ = غرفة: اتاق

گزینه «۴»: ضِيَاءٌ = نور: روشنی

(لغت، ترکیبی)

۳۸- گزینه «۳»

(منیره فسروی)

«النَّافِذَةُ» معدود است و عدد بعد از آن آمده است، پس باید از اعداد ترتیبی باشد و با آن به عنوان صفت مطابقت کند، پس «الأُولَى» صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مَتَّاجِر» جمع «مَتَّجِر» و مذکر است بنابراین عدد پنج باید مؤنث باشد.

گزینه «۲»: «الطَّابِق» قبل از عدد آمده بنابراین عدد صفت است و باید از نظر جنس و تعداد با معدود مطابقت داشته باشد.

گزینه «۴»: «عَمَال» جمع «عَامِل» و مذکر است بنابراین عدد «سَبْعَةٌ» باید مؤنث باشد.

(قواعد، صفحه ۲۲ و ۲۳)

۳۹- گزینه «۲»

(علی اکبر ایمان‌پرور)

«تَشْتَرِي» فعل و «هَذِهِ» مفعول آن است که مبنی می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مَثَلًا» و «خُلِقَ» مفعول هستند اما هر دو معرب‌اند.

گزینه «۳»: «نَفْسًا» مفعول است اما معرب است.

گزینه «۴»: «أَشْجَارًا» مفعول است اما معرب است.

(قواعد، ترکیبی)

۴۰- گزینه «۲»

(علی اکبر ایمان‌پرور)

«حُزَنَ» اسم است که نون وقایه نمی‌گیرد، همچنین «أَنْ تَشْحَنَ» از ریشه «شَحَنَ» و «نَ» جزء سه حرف اصلی آن است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «لَا تَمْتَحِنِي» از ریشه «مَحَنَ» است که نون جزء سه حرف اصلی آن است و نون وقایه نیست، «مِنِي» دارای نون وقایه است، چون بیانگر حرف جرّ «مِنْ + نون وقایه + ی» می‌باشد.

گزینه «۳»: «يُعْطِينِي» دارای نون وقایه است.

گزینه «۴»: «سَأَلْنِي» از ریشه «سَأَلَ» دارای نون وقایه است، «لَا تُجِيبُنِي» نیز دارای نون وقایه است.

(قواعد، صفحه ۱۱۳)

۴۱- گزینه ۲»

(رضا مهریزاده)

«بعدا» بعد از اینکه (رد گزینه «۳») / «يَسْحَبُ»: می کشد (رد گزینه های «۱» و «۴») / «الإِعْصَارَ الشَّدِيدَ»: گردباد شدید (رد گزینه های «۱» و «۴») / «الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ»: ماهی ها را به آسمان / «بِقُوَّةٍ»: با قدرت / «تُمْطِرُهَا السَّمَاءُ»: آسمان آنها را می بارد (رد گزینه های «۳» و «۴»)

(ترجمه، صفحه ۳۴)

۴۲- گزینه ۴»

(رضا مهریزاده)

«بعضُ الْعُلَمَاءِ»: برخی از دانشمندان / «يُسَمُّونَ»: می نامند (رد گزینه های «۲» و «۳») / «هذه الظَّاهِرَةُ بِمَطَرِ السَّمَكِ»: این پدیده را باران ماهی (رد گزینه های «۱» و «۳») / «و يُحَاوِلُونَ»: و تلاش می کنند (رد گزینه های «۲» و «۳») / «لِمَعْرِفَةِ أَسْرَارِهَا»: برای شناختن رازهای آن (رد گزینه های «۱» و «۲»)

(ترجمه، صفحه ۳۳)

۴۳- گزینه ۲»

(محمدرضا فخریان)

«يُنْقَلُ»: منتقل می شود (رد گزینه «۳» و «۴») / «الْغَطُّ»: نفت (رد گزینه «۳») / «من الآبَارِ أَوْ الْمَوَانِي»: از چاه ها یا بندرها (رد سایر گزینه ها) / «غَيْرِ الْأَنْبَابِ»: از طریق لوله ها (رد سایر گزینه ها) / «المصافي»: پالایشگاه ها

(ترجمه، صفحه ۹۵)

۴۴- گزینه ۲»

(محمدرضا فخریان)

کان + فعل مضارع به صورت ماضی استمراری ترجمه می شود و دقت کنید که کان برای فعل دوم (یستفید) هم اعمال می شود چرا که این دو جمله با حرف «و» به هم مرتبط هستند. «كَانَ يَجْمَعُهُ»: آن را جمع می کرد - «كَانَ يَسْتَفِيدُ»: استفاده می کرد.

«الأمراضِ: بیماری ها».

(ترجمه، صفحه ۹۴)

۴۵- گزینه ۲»

(محمدرضا سوری)

ارتباطی با مفهوم ابیات دیگر ندارد و شاعر می گوید هر عملی نیاز به دانش دارد. گزینه های «۱»، «۳» و «۴»: با مفهوم عبارت، درباره ارزش علم به عمل کردن است، انطباق دارد!

(مفهومی، صفحه های ۹۲)

۴۶- گزینه ۳»

(محمدرضا سوری)

بیت درباره یکسان نبودن وضعیت زندگی و روزگار است؛ با مفهوم عبارت عربی انطباق ندارد!

گزینه های «۲» و «۴»: با مفهوم عبارت عربی که بر سود رساندن به دیگران تأکید می کند، منطبق است!

(مفهومی، صفحه های ۹۲)

۴۷- گزینه ۳»

(مجید همایی)

رائع = خَلَّاب: جذاب، جالب (با هم مترادف اند).

ترجمه گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: حَصَلَ: به دست آورد ≠ فَقَدَ: از دست داد

گزینه «۲»: أَطُول: طولانی تر ≠ أَقْصَر: کوتاه تر

گزینه «۴»: شَاطِئُ = ساحل: ساحل

(لغت، ترکیبی)

۴۸- گزینه ۲»

(ولی الله نوروزی)

کلمه «الضَّيَّادِينَ» به معنای «دو شکارچی» مثنی است، ولی سایر گزینه ها به خاطر قرینه شناخت، به جمع مذکر دلالت می کنند که به ترتیب عبارتند از: «الضَّالِّمِينَ» قرینه شناخت «القوم»، مشبه جمع است / «المسلمين» قرینه شناخت ضمیر «هم»، جمع مذکر است / «مشغولون» حرف «ون» نشانه جمع مذکر است.

(قواعد، صفحه ۱۱۳)

۴۹- گزینه ۳»

(علیرضا قلی زاده)

در این گزینه فعل ثلاثی مزید به کار نرفته است.

«تقلید» و «إنتاج» مصدر هستند و مصدر نوعی اسم است.

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: يَتَجَلَّى: فعل مضارع از باب تفعّل

گزینه «۲»: تحتقرئ: فعل مضارع نهی از باب إفعال

گزینه «۴»: تأمَّل: فعل ماضی از باب تفعّل

(قواعد، صفحه های ۳۶ و ۳۷ و ۵۵ و ۵۶)

۵۰- گزینه ۴»

(آرمین ساعرنده)

«يُفَرِّزُ» فعل مجهول است که فاعلش نامعلوم است و نائب فاعل دارد.

ترجمه گزینه ها:

گزینه «۱»: از بعضی از قصه ها می فهمیم که مردم دارایی هایشان را دوست دارند!

گزینه «۲»: (تو) بعد از تحمّل سختی های بسیار، نمرات عالی کسب می کنی!

گزینه «۳»: بعد از پایان ساعت کار مدرسه، مدیر، دانش آموز نمونه را انتخاب می کند!

گزینه «۴»: گربه زبانی پر از غده هایی دارد که از آن، مایع مفیدی ترشح می شود!

(قواعد، صفحه های ۹۷ و ۹۸)

منطق

۵۱- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) استدلال‌آوری و تعریف کردن صحیح، اموری نیستند که تنها در محیط تحصیلی با آنها سر و کار داشته باشیم. این امور بخشی از سخنان روزانه ما را تشکیل می‌دهند.

ج) در تصور، به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور کاری نداریم و تنها همان مفهوم مشخص شده را به ذهن می‌آوریم.

د) تأکید منطق بر آموزش شیوه درست‌اندیشیدن است تا از این طریق قادر به تشخیص خطاهای ذهن که بی‌شمارند، باشیم.

(منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷)

۵۲- گزینه «۲»

(یاسین ساعری)

در عبارت «ب» («برای مهمانی، تمام خانه را جارو کشیدم.») و عبارت «ج» («خانه‌ام در زلزله تخریب شد.»)، کلمه «خانه» بر بخشی از اجزای ساختمان دلالت دارد که دلالت تضمینی است.

در عبارت «الف» («خانه‌ام را به قیمت خوبی فروختم.») واژه «خانه» بر کل معنای خانه دلالت دارد و منظور، کل بنا است؛ بنابراین این دلالت مطابقی است.

در عبارت «د» («خانه‌ام را دزد برده بود.») منظور از خانه، وسایل و اسباب داخل خانه است، نه خود ساختمان که دلالت التزامی محسوب می‌شود.

(لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۵۳- گزینه «۴»

(پرگل رحیمی)

گزینه «۴» صحیح است؛ زیرا اقسام یک مفهوم در یک طبقه‌بندی درست باید با یکدیگر رابطه تباین داشته باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا اقسام هم‌عرض نباید رابطه عموم و خصوص من‌وجه داشته باشند.

گزینه «۲»: نادرست است؛ نداشتن مصداق مشترک فقط نشان‌دهنده تباین است، نه عموم و خصوص مطلق.

گزینه «۳»: نادرست است؛ دو مفهوم دارای رابطه تساوی در طبقه‌بندی دقیقاً در یک جا قرار می‌گیرند، نه این که یکی زیرمجموعه دیگری باشد.

(مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۵)

۵۴- گزینه «۳»

(پرگل رحیمی)

گزینه «۳» درست است؛ تعریفی که هم جامع و هم مانع باشد، دقیقاً بر همان مصادیق مفهوم تعریف‌شونده صدق می‌کند؛ بنابراین رابطه مصادیق آن با مفهوم تعریف‌شونده، تساوی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ ممکن است تعریفی فقط برخی مصادیق را در بر بگیرد (جامع نباشد)، اما شامل مصادیق مفاهیم دیگر نباشد؛ بنابراین همچنان مانع باشد.

گزینه «۲»: نادرست است؛ مانع بودن دلیل بر جامع بودن نیست و ممکن است تعریف برخی مصادیق را شامل نشود.

گزینه «۴»: نادرست است؛ روشن بودن الفاظ فقط یکی از شرایط تعریف صحیح است و جامع و مانع بودن را تضمین نمی‌کند.

(اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۵۵- گزینه «۳»

(تاهیر پوهریان)

استدلالی که احتمالات مختلفی را بررسی کرده و با حذف تبیین‌های اشتباه به بهترین تبیین دست می‌یابد، نوعی «استدلال استقرایی» است که آن را «استنتاج بهترین تبیین» می‌نامند.

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۵۶- گزینه «۱»

(موسی سپاهی)

در قضیه «هوشمندبودن، مزیتی برای انسان است»، «هوشمندبودن» موضوع است و «مزیتی برای انسان» محمول. کلمه «انسان» در این جمله نقش متمم یا بخشی از مفهوم محمول را دارد، اما موضوع اصلی که درباره‌اش صحبت می‌کنیم «هوشمندبودن» است. بنابراین ادعای گزینه «۱» که موضوع را «انسان» دانسته، اشتباه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در جمله «تهران، پایتخت ایران است»، موضوع «تهران» است و «پایتخت ایران» صفت یا حالتی است که به موضوع نسبت داده شده است؛ پس «پایتخت ایران» محمول است. این جمله کاملاً با قواعد منطقی سازگار است.

گزینه «۳»: «اسم خاص» (حافظ) نمی‌تواند محمول باشد. در این جمله، «حافظ» در جایگاه موضوع قرار گرفته است. پس این گزینه از نظر منطقی درست است.

گزینه «۴»: اگر نسبت (فعل ربطی مثل است، بود، شد، گشت، گردید) در یک جمله نباشد، آن جمله دیگر قضیه نیست. در اینجا سؤال می‌گوید «آسمان، آبی است». اگر «است» را حذف کنیم، عبارت می‌شود «آسمان، آبی». طبق قواعد، این عبارت نیاز به نسبت دارد تا یک قضیه‌ی حملی کامل باشد.

(قضیه حملی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۵۷- گزینه «۱»

(کنکور سراسری انسانی نوبت تیرماه ۱۴۰۳)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به‌درستی از قاعده‌ی تداخل تحت تضاد استفاده شده است؛ یعنی از کذب موجب جزئی، صدق سالبه جزئی نتیجه گرفته شده است. البته اگر به جهت ستاره‌دار بودن این قاعده آن را بلد نباشیم، می‌توانیم ابتدا متناقض قضیه اولیه را به‌عنوان یک قضیه سالبه کلیه صادق به دست آوریم؛ سپس با استفاده از قاعده تداخل به صدق قضیه نهایی موردنظر برسیم.

گزینه «۲»: از صدق قضیه جزئی نمی‌توان به‌طور قطعی به صدق متداخلش رسید.

گزینه‌های «۳ و ۴»: سالبه جزئی هستند. بنابراین عکس مستوی ندارد. در هر دو گزینه درباره عکس آنها نتیجه‌گیری شده که امری ناممکن است.

(اکلام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۷۰)

۵۸- گزینه «۳»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

تشریح گزینه‌های نامعتبر:

گزینه «۱»: شرط سوم معتبربودن قیاس اقترانی رعایت نشده است. (محمول نتیجه که علامت مثبت دارد، در مقدمه دوم دارای علامت منفی است.)

گزینه «۲»: شرط دوم معتبربودن قیاس اقترانی رعایت نشده است. (حد وسط در هر دو مقدمه دارای علامت منفی است.)

گزینه «۴»: در این گزینه حدوسط در هر دو مقدمه تکرار نشده است؛ «دانا» یک صفت است و «دانایی» یک مصدر است که از لحاظ مفهومی متفاوت هستند. همچنین محمول نتیجه که اسم دارای علامت مثبت است در مقدمه دوم دارای علامت منفی است.

(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۹)

۵۹- گزینه «۴»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

در قیاس استثنایی اتصالی، با نتیجه‌گیری از رفع مقدم و وضع تالی مغالطه رخ می‌دهد.

در گزینه «۴» هم مغالطه وضع تالی رخ داده است، پس قیاس، نامعتبر است.

(قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳ و ۹۶)

۶۰- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

عبارت «ب»: کاری که یک سخنران در سخنرانی تبلیغاتی انجام می‌دهد در فن «خطابه» بررسی می‌شود.

عبارت «د»: کلمه «متعصب» دارای بار ارزشی منفی است.

(سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۹۹، ۱۰۳، ۱۰۶، ۱۰۹ و ۱۱۳)

اقتصاد

۶۱- گزینه «۲»

(آیدر رفیعی)

الف) کسب و کار شخصی

ب) تعاونی

ج) شرکت سهامی

د) مؤسسه غیرانتفاعی یا خیریه

(انتخاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۶۲- گزینه «۲»

(آیدر رفیعی)

زمانی که نقطه تولید یک کشور زیر منحنی مرز امکانات تولید (PPF) قرار داشته باشد، اقتصاد در وضعیت ناکارا قرار دارد؛ یعنی از تمام منابع موجود خود به بهترین شکل استفاده نمی‌کند. در این سؤال نیز به دلیل استفاده نادرست از نیروی کار، بخشی از نیروی کار اضافی بوده و می‌توان با تغییر نحوه استفاده از آن، تولید را افزایش داد.

با اصلاح روش تولید و انتقال نیروی کار اضافی از بخش خدمات اینترنتی به تولید لباس، کشور بدون افزایش منابع اولیه می‌تواند از نقطه ناکارا به نقطه‌ای روی مرز امکانات تولید حرکت کند. در این حالت، می‌توان میزان تولید لباس را افزایش داد، بدون اینکه الزاماً از ارائه خدمات اینترنتی کاسته شود.

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۶۳- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ افزایش در درآمد سبب افزایش در تقاضای کالای معمولی در هر قیمت می‌شود و با افزایش درآمد منحنی تقاضای کالای معمولی به سمت راست و خارج جابه‌جا می‌شود.

گزینه «۲»: نادرست است؛ کالاهایی مثل اتومبیل و بنزین، مکمل هستند. افزایش قیمت یکی از کالاها باعث کاهش تقاضا برای کالای دیگر خواهد شد و برعکس.

گزینه «۳»: نادرست است؛ کالاهایی مانند گوشت سفید و قرمز جانشین هستند. در این صورت زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد.

گزینه «۴»: صحیح است.

(بازار پیست و چگونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۶۴- گزینه «۳»

(اسان عالی‌نژاد)

الف) اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شوند و به نوعی هدر می‌روند؛ زیرا منابع کمیاب هستند. در نتیجه، با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

ب) دولت‌ها گاهی برای حمایت از صنایع داخلی و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، بر واردات برخی کالاها تعرفه وضع می‌کنند. اما در جهت گسترش روابط اقتصادی و تجاری با کشورهای دیگر، ممکن است تعرفه‌های وارداتی را کاهش دهند.

ج) آنچه پشت سر امضای پیمان‌های تجاری یا نقض آنها قرار دارد، منافع ملی کشورها است.

(تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۶۵- گزینه «۳»

(اسان عالی‌نژاد)

الف) بیکاری ساختاری: زمانی رخ می‌دهد که بین مهارت‌های نیروی کار و مشاغل موردنیاز در اقتصاد عدم تطابق وجود داشته باشد؛ برای مثال، نیروی کار ساده وجود دارد، اما نیروی متخصص مورد نیاز است.

ب) بیکاری اصطلاحی: شامل افرادی است که شغل قبلی خود را ترک کرده‌اند و برای یافتن شغل بهتر در جست‌وجو هستند یا به‌تازگی وارد بازار کار شده‌اند.

ج) بیکاری فصلی: زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می‌دهند، مانند برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان.

د) بیکاری اصطلاحی: این نوع بیکاری معمولاً کوتاه‌مدت است و در همه کشورها وجود دارد.

ه) بیکاری دوره‌ای: هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد؛ زیرا در دوران رکود، تولید کاهش یافته و شرکت‌ها استخدام خود را متوقف یا بخشی از نیروی کار خود را بیکار می‌کنند.

(رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۷)

۶۶- گزینه «۲»

(اسان عالی‌نژاد)

با افزایش حجم مبادلات، استفاده از پول‌های فلزی مانند طلا و نقره با محدودیت‌هایی روبه‌رو شد؛ زیرا میزان طلا و نقره محدود بود و با افزایش تجارت، پول بیشتری مورد نیاز بود. در این شرایط، برخی بازرگانان به جای پرداخت سکه‌های فلزی، رسیدهایی صادر می‌کردند که نشان‌دهنده بدهی

(تکین مرسلی)

۶۹- گزینه «۳»

در فرایند خرید مقایسه‌ای، پس از تعریف مسئله، فهرست گزینه‌ها و تعیین معیارها، مرحله چهارم یعنی ارزیابی انجام می‌شود. در این مرحله، گزینه‌های مختلف براساس معیارهای تعیین شده با یکدیگر سنجیده و مقایسه می‌شوند. پس از ارزیابی است که فرد در مرحله پنجم، تصمیم‌گیری کرده و گزینه نهایی را انتخاب می‌کند.

بنابراین، چون فرد نیاز خود را مشخص کرده، گزینه‌ها را فهرست کرده و معیارهای انتخاب را نیز تعیین کرده است، مرحله بعدی ارزیابی گزینه‌ها براساس معیارهای تعیین شده است.

(تصمیم‌گیری در مقارچ، صفحه ۱۱۴)

(سارا شریفی)

۷۰- گزینه «۲»

$\text{دهک دهم} = \frac{\text{شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک‌ها)}}{\text{دهک اول}}$

$$\text{سهم دهک دهم} = \frac{10}{100} \times \text{سهم دهک اول در کشور A}$$

$$\text{درصد} = \frac{10}{100} \times 20 = 2$$

$$\text{A} \quad \text{شاخص دهک‌ها در کشور} = \frac{20}{4} = 5$$

$$\text{B} \quad \text{شاخص دهک‌ها در کشور} = \frac{16}{4} = 4$$

$$\text{C} \quad \text{شاخص دهک‌ها در کشور} = \frac{32}{4} = 8$$

$$\text{D} \quad \text{سهم دهک پنجم} = \frac{1}{5} \times \text{سهم دهک دهم در کشور}$$

$$\text{درصد} = \frac{1}{5} \times 6 = 12$$

$$\text{D} \quad \text{شاخص دهک‌ها در کشور} = \frac{9}{3} = 3$$

هرچه شاخص وضعیت توزیع درآمد (نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) کمتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه مناسب‌تر است و بالعکس. در نتیجه:

- وضعیت توزیع درآمد در کشور D با شاخص دهک ۳، عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورهاست.

- وضعیت توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک ۵، ناعادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورهاست.

- سهم دهک دهم در کشور C که برابر با ۳۲ درصد است در مقایسه با سایر دهک‌ها بیشتر است و بیشترین درصد درآمد ملی را به خود اختصاص داده است.

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

آنان بود. همچنین مردم برای در امان ماندن از خطرهای احتمالی و رهایی از حمل مسکوکات، طلا و نقره خود را نزد صرافان و بازرگانان معتبر می‌سپردند و در مقابل رسید دریافت می‌کردند. این رسیدها به تدریج در معاملات مورد استفاده قرار گرفتند و نخستین اسکناس‌ها را شکل دادند که پشتوانه آن‌ها طلا و نقره نگهداری شده نزد صرافان و بازرگانان بود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: طلا و نقره به دلیل دوام و فاسد نشدن و مناسب بودن برای مبادله، جایگزین کالاهای قبلی شدند؛ نه اینکه به دلیل فاسدشدن کنار گذاشته شوند.

گزینه «۳»: در معاملات با چک، پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود؛ بلکه بانک موجودی یک حساب را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد.

گزینه «۴»: با گسترش ارتباطات، نقل و انتقال اسکناس دشوار شد و بانک‌ها برای حل این مشکل، خدماتی مانند چک را ارائه کردند.

(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۶۷- گزینه «۲»

(زهره مومری)

$$\text{الف} \quad \text{GDP} = (60 \times 100) + (75 \times 20) = 6,000 + 1,500 = 7,500 \text{ ریال}$$

$$\text{ب} \quad \text{GDP اسمی سال } 1397 = (60 \times 120) + (75 \times 30) = 7,200 + 2,250 = 9,450 \text{ ریال}$$

$$\text{GDP سال } 1396 \text{ (سال پایه)} =$$

$$\text{ریال} = (50 \times 100) + (20 \times 20) = 5,000 + 400 = 5,400$$

$$\text{نرخ رشد GDP اسمی سال } 1397 =$$

$$= \frac{\text{GDP اسمی سال } 1397 - \text{GDP اسمی سال } 1396}{\text{GDP اسمی سال } 1396} \times 100$$

$$= \frac{9,450 - 5,400}{5,400} \times 100 = 75 \text{ درصد}$$

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

۶۸- گزینه «۲»

(تکین مرسلی)

اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۷)

ریاضی و آمار (۲)

۷۱- گزینه «۴»

(رضا قان بابایی)

$$p \equiv T \\ p \wedge \sim q \equiv T \rightarrow \begin{matrix} p \equiv T \\ q \equiv F \end{matrix}$$

$$r \vee q \equiv T \rightarrow r : T$$

تشریح گزینه‌ها:

$$\text{گزینه «۱»}: (p \vee \sim p) \wedge (q \wedge \sim q) \\ \begin{matrix} \text{د} & \text{ن} & \text{ن} & \text{د} \\ \vee & \wedge & \wedge & \vee \\ \text{د} & \text{ن} & \text{د} & \text{ن} \end{matrix} \equiv \text{ن}$$

$$\text{گزینه «۲»}: (r \vee s) \wedge (s \wedge p) \\ \begin{matrix} \text{د} & \text{د} & \text{د} & \text{د} \\ \vee & \wedge & \wedge & \vee \\ \text{د} & \text{د} & \text{د} & \text{د} \end{matrix} \equiv \text{د}$$

$$\text{گزینه «۳»}: (q \wedge s) \vee (s \wedge r) \\ \begin{matrix} \text{د} & \text{د} & \text{د} & \text{د} \\ \wedge & \vee & \wedge & \vee \\ \text{د} & \text{د} & \text{د} & \text{د} \end{matrix} \equiv \text{د}$$

$$\text{گزینه «۴»}: (p \wedge \sim r) \vee (s \vee r) \\ \begin{matrix} \text{د} & \text{د} & \text{د} & \text{د} \\ \wedge & \vee & \vee & \vee \\ \text{د} & \text{د} & \text{د} & \text{د} \end{matrix} \equiv \text{د}$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۲ تا ۶)

۷۲- گزینه «۱»

(کتاب اول)

برای نقیض کردن هر گزاره کافی است فعل جمله خبری را نفی کنیم بنابراین گزاره داده شده به صورت «علی از محمد بلندتر نیست» بیان می‌شود.
(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه کار در کلاس صفحه ۴)

۷۳- گزینه «۳»

(رضا قان بابایی)

$$2^n = k = \text{تعداد سطر اولیه}$$

$$2^{n+1} = 2 \times 2^n, k + 48 = \text{تعداد سطر ثانویه}$$

با جایگزاری اعداد خواهیم داشت:

$$2^2 = 4, 2^3 = 8 \quad \times$$

$$2^4 = 16, 2^6 = 64 \quad \checkmark$$

$$\Rightarrow k = 16, n = 4 \Rightarrow 2 \times (16) + 4 = 36$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۲ تا ۶)

۷۴- گزینه «۳»

(علی آزار)

می‌دانیم هر دو عدد ۳۱ و ۵۳ عددی اول هستند.

برای آن که $p \wedge \sim q$ درست باشد باید p و $\sim q$ هر دو درست باشند. در نتیجه باید گزاره p درست و q نادرست باشد. بنابراین دو گزاره به صورت زیر درمی‌آیند.

p : ۳۱ عددی اول است.

q : ۵۳ عددی مرکب است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۲ تا ۶)

۷۵- گزینه «۳»

(رضا قان بابایی)

تشریح گزینه‌ها:

$$\text{گزینه «۱»}: x^2 - 2x + 3 = 0$$

$$\Delta = 4 - 4(1)(3) = 4 - 12 = -8 \quad \Delta < 0 \rightarrow \text{جواب ندارد}$$

گزینه «۲»: گزاره است ولی نادرست است.

$$\text{گزینه «۳»}: \text{مربع کامل} \rightarrow 4^2 + 3^2 = 16 + 9 = 25$$

گزینه «۴»: واریانس داده‌های یکسان برابر صفر است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۲ و ۳)

۷۶- گزینه «۲»

(نریمان فتح‌اللهی)

$$p \Rightarrow q$$

مغالطه به صورت $\frac{q}{p}$ می‌باشد و روش این استدلال نادرست است.

(استدلال ریاضی، صفحه ۱۴)

۷۷- گزینه «۲»

(کتاب اول)

اگر آن دو عدد را x و y در نظر بگیریم معکوس‌های آن‌ها به صورت $\frac{1}{x}$ و $\frac{1}{y}$ نوشته می‌شود که مجموع معکوس‌های دو عدد به شکل $(\frac{1}{x} + \frac{1}{y})$ نوشته شده و مجموع آن دو عدد هم به صورت $(x + y)$ نوشته می‌شود که طبق عبارت کلامی داده شده باید $x + y \geq \frac{1}{x} + \frac{1}{y}$ باشد.

$$\frac{1}{x+y} \Rightarrow \text{معکوس مجموع دو عدد}$$

(استدلال ریاضی، مشابه کار در کلاس، صفحه ۱۳)

۷۸- گزینه «۲»

(کتاب اول)

مطابق قیاس استثنایی از درستی ترکیب شرطی و درستی مقدم می‌توان درستی تالی را نتیجه گرفت و در این سوال درستی مقدم یعنی این‌که دو خط موازی باشند.

(استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۹- گزینه «۳»

(کتاب اول)

در توابع زوج مرتبی اگر مؤلفه اول یکسان باشد، باید مؤلفه‌های دوم نیز برابر باشند.

$$(2, 5) = (2, a+1) \Rightarrow a+1 = 5 \Rightarrow a = 4$$

حال $a = 4$ را در تابع f جایگزین می‌کنیم:

$$f = \{(2, 5), (2, 5), (2, 5), (7, -1)\}$$

$$\Rightarrow f = \{(2, 5), (7, -1)\}$$

دامنه تابع f دارای ۲ عضو $\{2, 7\}$ می‌باشد.

(توابع ثابت، پندشابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۸۰- گزینه «۲»

(کتاب اول)

تنها تابع خطی که می‌تواند با محور طول‌ها تقاطع نداشته باشد، تابع ثابت است. بنابراین تابع به صورت $f(x) = b$ می‌باشد و $a = 0$ است. بنابراین:

$$\left. \begin{matrix} f(x) = b \\ f(0) = b^2 \end{matrix} \right\} \Rightarrow b = b^2 \rightarrow b_1 = 1, b_2 = 0$$

اگر b برابر صفر باشد، فرض سؤال غلط خواهد شد یا چرا که تابع روی محور طول‌ها قرار می‌گیرد. پس $b = 1$ است.

$$\left. \begin{matrix} f(a+b) = f(1) \\ f(x) = 1 \end{matrix} \right\} \Rightarrow f(1) = 1$$

(توابع ثابت پندشابطه‌ای و همانی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۲)

۸۱- گزینه «۳»

(افشین کیانی)

خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو بود. عظاملک‌جویی، کارهای دیوانی می‌کرد.

(تاریخ ادبیات فارسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۵)

۸۲- گزینه «۱»

(مهمد نورانی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «موش و گربه» از آثار منظوم عبید زاکانی است نه منثور.

گزینه «۳»: حمدالله مستوفی از مورخان مشهور ایران در قرن هشتم است.

گزینه «۴»: سلمان ساوجی دارای قصایدی در سبک عراقی است.

(تاریخ ادبیات فارسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۸۳- گزینه «۳»

(سعید معفری)

رواج روحیه عرفانی و اخلاقی

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشاره به معشوق زمینی

گزینه «۲»: رواج روحیه پهلوانی و حماسی

گزینه «۴»: باور به اختیار و اراده

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۸۴- گزینه «۱»

(امیرمهمد حسن زاده)

در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسندگان، آثار موجود را که به نثر ساده بود، به نثر فنی باز می‌نوشتند.

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۸۵- گزینه «۴»

(سعید معفری)

گزینه «۴»: تشبیه ندارد. («چو» به معنی هنگامی که است).

تشبیه گسترده در گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چون غنچه راز دل نهان داشت.

گزینه «۲»: پیرهن، چون عبا شد.

گزینه «۳»: من چون کاه پستم.

(تشبیه، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۸۶- گزینه «۴»

(مهمد نورانی)

جان (مشبه) / بسان (ادات تشبیه) / چشم (مشبه‌به) / دژم بودن (وجه شبه)

زلف (مشبه) / بسان (ادات تشبیه) / پشت (مشبه‌به) / خمیده بودن (وجه شبه)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حور: مشبه / پری: مشبه‌به / وش: ادات تشبیه

گزینه «۲»: توفیق عشق تو گنج است.

گزینه «۳»: دل به سنگ مانند شده و زخندان به چاه.

(تشبیه، مشابه سؤال ۱ بخش زیبایی‌شناسی امتحان نهایی ۱۴۰۴، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۸۷- گزینه «۴»

(افشین کیانی)

در گزینه «۴»، تشبیه دیده نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چراغ رحمت

گزینه «۲»: حال ما مثل زلف تو مشوش است / عیش ما مانند پاسخ تو

ناخوش است.

گزینه «۳»: آفتاب فتح / رخسار مه‌سیما

(تشبیه، مشابه سؤال ۱۹ امتحان نهایی ۱۴۰۴، صفحه ۲۶)

۸۸- گزینه «۳»

(افشین کیانی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هر مصراع، چهار پایه آوایی دارد.

گزینه «۲»: هجاهای اولین پایه آوایی مصراع اول: «من دو ست می» /

هجاهای دومین پایه آوایی مصراع اول: «دا رم ج فا»

گزینه «۴»: در مصراع دوم، هجای کشیده وجود ندارد.

(پایه‌های آوایی، ترکیبی)

۸۹- گزینه «۲»

(ابراهیم رضایی‌مقدم)

نظم پایه‌های آوایی (ارکان) بیت داده شده:

مَنْ مَوْغِ كِي	پَر بَس تِ اَم	زَان در قَ فُس	بِن شَس تِ اَم
گَر زَان كِ بَش	كَس تِي قَ فُس	بِن مَوْ دِ مِي	پَر وَ زَا رَا

(پایه‌های آوایی، مشابه فودارزیایی (۱)، صفحه ۲۳)

۹۰- گزینه «۳»

(افشین کیانی)

در بیت «ت»؛ روحیه عرفانی و اخلاقی و اعتقاد به قضا و قدر به چشم

می‌خورد.

(مفعول، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

روانشناسی

۹۱- گزینه «۲»

(مهمر میببی)

فردی که از حدیث استفاده کرده است، در واقع به سخن بزرگان دین استناد کرده است. استفاده از روش آزمایشی در علوم تجربی مرسوم است.

(روانشناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۹۲- گزینه «۲»

(ملیکا زکری)

عبارت اول: روش عقلی شامل روش‌های فلسفی و استدلال‌های منطقی می‌شود، اما روش شهودی یا دریافت درونی روشی متفاوت برای کسب معرفت می‌باشد.

عبارت دوم: منابع کسب آگاهی و معرفت (مثل روش‌های مبتنی بر عقل و تجربه) هر کدام ویژگی مخصوص به خود را دارند اما می‌توانند تکمیل کننده یکدیگر باشند و در مقابل هم قرار نمی‌گیرند.

عبارت سوم: استفاده از یکی از روش‌های کسب آگاهی به معنای نادرستی سایر روش‌ها نیست و نباید چهار منبع روش‌های کسب معرفت را در مقابل یکدیگر قلمداد نمود.

عبارت چهارم: ممکن است کسی با استناد به آیات الهی و سخن و عمل بزرگان دین پاسخ دهد که جهان منظم و باقاعده است.

(روانشناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۹۳- گزینه «۲»

(مهمر میببی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

- منظور از «توصیف» بیان روشن و تا حد ممکن دقیقی است از چیسستی «مفهوم و موضوعی» که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.

- دوقلوهای همسان از یک تخمک به وجود آمده و حتماً باید هم‌جنس باشند.

- منظور از رسش یا پختگی تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است.

(ترکیبی، برگرفته از امتحانات مدرسه، صفحه‌های ۱۴، ۱۷، ۳۰ و ۳۱)

۹۴- گزینه «۴»

(مهمر عرفان فراهی)

الف) فرضیه است.

ب) در عبارت «طبق نظر روان‌شناسان» آورده شده است؛ یعنی تأیید شده و وارد فضای اصل و قانون شده است.

ج) عبارت، رابطه بین دو متغیر «هوش» و احتمال ابتلا به «اسکیزوفرنی» را مطرح می‌کند؛ پس یک فرضیه است

د) به شکل سؤالی مطرح شده و دارای موقعیتی مجهول است؛ پس مسئله است.

(روانشناسی: تعریف و روش مورد مطالعه،

سؤال ۳ امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۹۵- گزینه «۱»

(مهمر میببی)

فرضیه	در این متن فرضیه‌ای وجود ندارد.
متغیر	شدت نور - میزان تمرکز دانش‌آموزان
تعریف عملیاتی	تعریف دقیق و قابل اندازه‌گیری «میزان تمرکز» از طریق آزمون تمرکز
تکرارپذیری	انجام آزمایش در چند مرحله و با گروه‌های مختلف برای بررسی یکسانی نتایج

(روانشناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲، ۱۸ و ۱۹)

۹۶- گزینه «۴»

(مهمر عرفان فراهی)

تشریح عبارت‌ها:

- کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالا رفتن از پله‌ها هستند سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به دست می‌آورند.

در صورت سؤال، حامد در حرکات درشتی مانند بالا و پایین پریدن مهارت پیدا کرده، اما در بستن بند کفشش که حرکت ظریفی است نتوانسته مهارتی کسب کند.

- کودکان در ۷ تا ۱۰ ماهگی می‌توانند توانایی «ایستادن با کمک» را کسب کنند.

(روانشناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۹۷- گزینه «۱»

(معمد میبوی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) درست است؛ انسان موجودی اجتماعی است و از بودن با دیگران لذت می‌برد. آگاهی انسان از این ویژگی مهم در فرایند رشد، به تدریج حاصل می‌شود و او را اجتماعی‌تر می‌کند.

ب) نادرست است؛ بازی موازی قبل از بازی گروهی است.

ج) نادرست است؛ کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند. از آنجایی که نمی‌دانیم فرد مذکور در این عبارت در چه بازه سنی قرار دارد، نمی‌توانیم در مورد او قضاوتی داشته باشیم.

د) درست است؛ منظور از رشد درک اخلاقی همان انجام عمل اخلاقی است، هر چند ممکن است دلیل انجام عمل اخلاقی متفاوت باشد. مثلاً دلیل عمل اخلاقی در بازه‌های سنی گوناگون، متفاوت است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

۹۸- گزینه «۲»

(یاس غاطمه ابراهیمیان)

تشریح عبارت نادرست:

مبنای استدلال در دوره کودکی واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.

توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان، گزینشی‌تر است؛ به این معنا که بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف‌موردنظر، بهتر سازگار می‌شوند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۷)

۹۹- گزینه «۳»

(هانا احمدزاده)

تشریح عبارت‌ها:

موارد «ج» و «د» نادرست هستند.

الف) بسیاری از نوجوانان به جای تلاش برای کم کردن فاصله بین خود واقعی و خود آرمانی رویاپردازی می‌کنند. هرچند این امر در دوره نوجوانی غیرطبیعی نیست ولی استفاده مکرر از آن سبب افت تحصیلی و افت در سایر عملکردها می‌شود.

نکته: استفاده مکرر از رویاپردازی فعالیت نوجوانان را در دنیای واقعی کم می‌کند و سلامت روان آنها را به خطر می‌اندازد؛ به همین دلیل سبب افت در عملکردهای گوناگون می‌شود.

ب) شناخت فرد، زمانی به رفتار اخلاقی منجر می‌شود که شناخت خود را به باورها، عقاید و ارزش‌هایش تبدیل کرده باشد. پزشکی که می‌داند سیگار کشیدن برای سلامتی مضر است (نسبت به مضر بودن سیگار برای سلامتی شناخت دارد) اما همچنان مصرف آن را ادامه می‌دهد یعنی شناخت او به باور و ارزش تبدیل نشده است.

ج) همه افراد یک خود واقعی و یک خود آرمانی دارند. خود واقعی همان ویژگی‌های فردی و خصوصیتی است که شخص دارای آن می‌باشد. خودآرمانی ویژگی‌ها و ایده‌آل‌هایی است که فرد دوست دارد داشته باشد.

د) رشد سریع شناختی در دوره نوجوانی و جوانی باعث می‌شود فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

(روان‌شناسی رشد، سوال صفحه ۶۲ کتاب درسی، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۱۰۰- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

در روان‌شناسی به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است، «رشد یا پختگی» گویند. رشد یا پختگی به معنای آن دسته از تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌گیرد.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۱)

عربی، زبان قرآن (۲)

۱۰۱- گزینه ۲»

(بهار بمانش)

«دع»: رها کن / «شَاتِمَكَ مُهَانًا»: دشنام گوی خود را خوار (رد گزینه ۱ و ۳) / «تُعَاقِبُ أَعْدَاءَكَ»: تا دشمنانت را کیفر دهی (رد گزینه ۳ و ۴) / «يَرْضَى الْمُؤْمِنُ لِقَاءَ بَيْمَثِلِ الْجَلَمِ»: مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند بردباری خشنود می کند (رد گزینه ۱ و ۳)

(ترجمه، مشابه تمرین دوم صفحه ۱۰)

۱۰۲- گزینه ۳»

(مبهر همایی)

«كَتَبَ نَجَادُلُ»: بحث می کردیم. / «بِأَلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ»: به روشی که نیکوتر (نیکوترین) است. / «أَعْلَمُ»: داناتر (داناترین) / «يُضَلُّونَ»: گمراه می شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «كَتَبَ نَجَادُلُ» باید به صورت ماضی استمراری یعنی «گفتگو می کردیم» ترجمه شود.

گزینه ۲: «أَعْلَمُ» به صورت اسم تفضیل ترجمه نشده است.

گزینه ۴: «أَحْسَنُ» و «أَعْلَمُ» به صورت اسم تفضیل ترجمه نشده‌اند.

(ترجمه، مرتبط با إفتبر نفسک صفحه ۸)

۱۰۳- گزینه ۴»

(قاله مشیرپناهی)

«يُؤَكِّدُ»: تأکید می کند («بر این تأکید دارد» در گزینه ۱) و «تأکید دارد» در گزینه ۳ نادرست هستند. / «فِي مَلَمَعَاتِهِ»: در ملامعاتش (در گزینه ۲)، «بِإِيَّاتِ» نادرست است. / «أَنَّ الشَّبَابَ الَّذِينَ»: که جوانانی که («که جوانان باید» در گزینه ۱) و «جوانی که» در گزینه ۳ نادرست هستند. / «يُريدُونَ»: می خواهند (در گزینه ۱) ترجمه نشده است. «خواهان» و «می خواهد» در گزینه‌های ۲ و ۳ نادرست هستند. / «أَنْ يَصِلُوا إِلَى ...»: که به ... برسند («تا بتوانند ... برسند» در گزینه ۱)، «رسیدن به» در گزینه ۲ و «به...برسد» در گزینه ۳ نادرست هستند. / «أَعْلَى الدَّرَجَاتِ»: بالاترین درجات («درجه‌های والا» در گزینه ۲) نادرست است. / «عليهم أن يسيروا»: باید قدم بگذارند، باید قدم بردارند («گام بردارد» در گزینه ۳) نادرست است.

(ترجمه، ترکیبی)

۱۰۴- گزینه ۲»

(مبهر همایی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «حَسَنَ»: (فعل امر) نیکو کن

گزینه ۳: «انسان‌های باتجربه» صحیح است.

گزینه ۴: «دشمنان من» صحیح است.

(ترجمه، صفحه‌های ۱۱، ۱۳، ۱۸ و ۱۹)

۱۰۵- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

«چرا» لَمْ، لماذا (رد گزینه ۳) / «عارفان ... می گردند»: يبحث العرفاء (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «در تاریکی‌ها»: فِي الظُّلُمَاتِ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «چشمه زندگی»: عَيْنَ الْحَيَاةِ (رد گزینه ۲)

(تعریب، صفحه ۱۹)

۱۰۶- گزینه ۳»

(قاله مشیرپناهی)

معنی عبارت: «بهترین برادران (دوستان) شما کسی است که عیب‌های شما را به شما هدیه داد.» مفهوم عبارت این است که بهترین دوست ما کسی است که همیشه عیب‌ها و کاستی‌های ما را به ما گوشزد کند، در حالی که شعر داده شده دارای چنین مفهومی نیست، بلکه می گوید که دنبال عیبجویی از دیگران نباشیم.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «دشمنی دانا از دوستی نادان بهتر است.

گزینه ۲: «هرکس اخلاقش بد شود، خودش را عذاب می دهد.

گزینه ۴: «خداوند به کسی جز به اندازه توانش تکلیف نمی دهد.

(مفهومی، مرتبط با إفتبر نفسک صفحه ۷)

۱۰۷- گزینه ۴»

(علیرضا قلی زاده)

«غداة»: صبحگاه، آغاز روز

«تَمَرَّرَ»: تلخ می کنی

«حَلَّتْ»: فرود آمد، حل کرد

«العادی»: تجاوزگر، دشمن

(لغت، صفحه ۲۰)

۱۰۸- گزینه ۱»

(علی اکبر ایمان پرور)

در این عبارت «الصَّغْرَى» اسم تفضیل و صفت برای «أخت» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «أَنْفَعُ»: اسم تفضیل و خبر است.

گزینه ۳: «أَنْفَعُ»: اسم تفضیل و خبر است.

گزینه ۴: «خَيْرٌ»: اسم تفضیل و خبر است.

(قواعد، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۱۰۹- گزینه ۳»

(علی اکبر ایمان پرور)

«الْمُنْكَرَةُ»: اسم فاعل از مصدر «إِنْكَسَرَ» و از باب «إِنْفِعَال» است.

در سایر گزینه‌ها:

«الْمُخْتَلِفَةُ»، «الْمُنْتَظَرِينَ» و «الْمُسْتَمْعِينَ» اسم فاعل از باب «إِفْتِعَال» هستند.

(قواعد، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۱۰- گزینه ۱»

(علی اکبر ایمان پرور)

«مُصَاحَبَةٌ» مصدر باب «مُفَاعَلَةٌ» است و اسم مفعول نیست. / «الْمُؤْمِنِينَ»:

اسم فاعل / «خَيْرٌ»: اسم تفضیل / «العَالَمُ»: جهان. اسم فاعل نیست.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «الْمُرْسَلِينَ»: اسم مفعول / «مُبَشِّرِينَ، مُنْذِرِينَ»: اسم فاعل / «أَفْأَصِلَ»:

مفردش «أَفْضَلُ»: اسم تفضیل / «مَوَاضِعُ» مفردش «مَوْضِعُ» اسم مکان

گزینه ۳: «لَاعَبُوا»: اسم فاعل / «أَفْضَلُ»: اسم تفضیل / «مُشَاهِيرٌ»:

مفردش «مُشَاهِرٌ»؛ اسم مفعول / «الْمَلْعَبُ»: اسم مکان

گزینه ۴: «أَكْثَرُ»: اسم تفضیل / «الْمَلْعَبُ» مفردش «الْمَلْعَبُ»: اسم مکان

/ «الْمُتَقَدِّمَةُ»: اسم فاعل / «مُجَلِّزَةٌ»: اسم مفعول

(قواعد، ترکیبی)

فلسفه (۱)

۱۱۱- گزینه «۴»

(غلاممسین عزیزی)

بررسی گزینه‌ها:

به استناد کتاب درسی مراحل اندیشه‌ورزی و تفکر در انسان، مطابق چهار مرحله زیر است:

مرحله «۱»: روبه‌روشدن با مسئله

مرحله «۲»: طرح سؤال

مرحله «۳»: تفکر در اندوخته‌ها

مرحله «۴»: رسیدن به پاسخ؛ بنابراین گزینه «۴» صحیح‌ترین پاسخ خواهد بود.

(پیستی فلسفه، برگرفته از سؤال ۶۴ کتاب پرتکرار، صفحه ۴)

۱۱۲- گزینه «۲»

(فرزانه فاهی)

ملاصدرا، فیلسوف بزرگ اسلامی مشغول بودن به امور عادی زندگی و تفکر در آن‌ها را «فطرت اول» و ورود به پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها را «فطرت ثانی» یعنی فطرت دوم می‌نامد. با توجه به این، مرتبه اول تفکر، می‌تواند تفکر درباره انتخابات و ترجیحات شخصی ما در زندگی باشد و مرتبه دوم تفکر یعنی فطرت ثانی، تفکر درباره چستی و ماهیت امور و موضوعات اساسی تر، کلان‌تر و جهان‌شمول‌تر باشد. از آنجایی که انتخاب میان شغل آزاد یا کارمندبودن و همچنین انتخاب لباس مناسب، از ترجیحات زندگی هستند، بنابراین عبارت‌های اول و دوم به فطرت اول مربوط هستند و عبارت‌های سوم و چهارم نیز به فطرت ثانی مربوط خواهند شد.

(پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۱۱۳- گزینه «۲»

(غلاممسین عزیزی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: گزینه انحرافی است و به سؤال ربط ندارد.

گزینه «۳»: قانون علیت، یک مثال است.

گزینه «۴»: به تقدم شناخت بر توانایی و امکان شناخت انسان اشاره دارد که صحیح نیست. (ریشه و شافیه‌های فلسفه، صفحه ۱۳)

۱۱۴- گزینه «۴»

(موسی سپاهی)

به آن بخش از مباحث فلسفی که مبانی هر علم را بررسی می‌کنند، فلسفه مضاف می‌گویند و آن‌چه در فلسفه‌های مضاف پذیرفته شود، اساس و شالوده نظریات در علوم قرار می‌گیرد.

(ریشه و شافیه‌های فلسفه، برگرفته از سؤال ۸۵ کتاب پرتکرار، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۱۵- گزینه «۲»

(پرگل رمیمی)

کسانی که در درون غار باقی مانده‌اند، به‌دلیل تعصب و نادانی و نداشتن تواضع، حاضر به پذیرش حقیقت نیستند.

نکته: افراد حاضر در غار با سایه‌ها که در واقع درجاتی پایین‌تر از حقیقت هستند و سایه همان حقایق به‌شمار می‌روند، مأنوس‌اند و نمی‌توان گفت که «هیچ» بهره‌ای از درجات حقیقت ندارند؛ چون سایه‌ها نیز از مراتب نازل و بسیار پایین حقیقت می‌باشند.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

۱۱۶- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

باورهای هرکس فلسفه شخصی او را می‌سازند. همین فلسفه، منشأ انتخاب هدف‌های او در زندگی می‌شود و در نهایت این اهداف معنای زندگی او را می‌سازند.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۱۷- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: هراکلیتوس معتقد بود همه چیز در سیلان و حرکت است.

گزینه «۲»: بنا به نقل افلاطون، سقراط در جوانی با پارمنیدس ملاقات کرده است.

گزینه «۳»: هراکلیتوس عقیده داشت اموری که با هم ضد هستند، می‌توانند با یکدیگر جمع شوند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مهمر رضایی‌بقا)

یکی از اندیشه‌های هراکلیتوس که موجب شهرت وی در تاریخ فلسفه شد، «وحدت اضداد» است. او عقیده داشت اموری که با هم ضد هستند، می‌توانند با یکدیگر جمع شوند و وجود این اضداد است که جهان را می‌سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مربوط به تالس است.

گزینه «۲»: مربوط به پارمنیدس است.

گزینه «۴»: مربوط به فیثاغورس است.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۱۱۹- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

سهروردی که از فیلسوفان بزرگ دوره اسلامی است، معتقد است که در دوره کیانیان انسان‌های وارسته‌ای بوده‌اند که هم به حکمت و فلسفه می‌اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، برگرفته از سؤال ۱۸۲ کتاب پرتکرار، صفحه‌های ۲۹، ۳۲ و ۳۴)

۱۲۰- گزینه «۱»

(موسی سپاهی)

تالس ماده اولیه هر چیزی را آب می‌داند و معتقد بود که آب، اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزها است و همه چیز در نهایت از آب ساخته شده است. از این عبارت می‌توان نتیجه گرفت که در باطن جهان، کثرت راه ندارد و جهان در باطن خود یک چیز است و این یعنی جهان در باطن خود دارای وحدت می‌باشد.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

پاسخ نامه

علوم و معارف اسلامی

آزمون ۱۰ مهر ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۶۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی، زبان قرآن (۲)

۱۲۱- گزینه ۲»

(بهرار بوانبش)

«دع»: رها کن / «شَاتِمَكْ مُهَانًا»: دشنام گوی خود را خوار (رد گزینه ۱ و ۳) / «تُعَاقِبُ أَعْدَاءَكَ»: تا دشمنانت را کیفر دهی (رد گزینه ۳ و ۴) / «يَرْضَى الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ بِمِثْلِ الْحِلْمِ»: مؤمن پروردگارش را با (چیزی) مانند بردباری خشنود می کند (رد گزینه ۱ و ۳)

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۲- گزینه ۳»

(مبیر همایی)

«كَتَبَ نَجَادُلُ»: بحث می کردیم. / «بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ»: به روشی که نیکوتر (نیکوترین) است. / «أَعْلَمُ»: داناتر (داناترین) / «يُضَلُّونَ»: گمراه می شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «كَتَبَ نَجَادُلُ» باید به صورت ماضی استمراری یعنی «گفتگو می کردیم» ترجمه شود.

گزینه ۲: «أَعْلَمُ» به صورت اسم تفضیل ترجمه نشده است.

گزینه ۴: «أَحْسَنُ» و «أَعْلَمُ» به صورت اسم تفضیل ترجمه نشده‌اند.

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۳- گزینه ۴»

(قاله مشیرپناهی)

«يُؤَكِّدُ»: تأکید می کند («بر این تأکید دارد» در گزینه ۱) و «تأکید دارد» در گزینه ۳ نادرست هستند. / «فِي مَلَمَعَاتِهِ»: در ملامعاتش (در گزینه ۲)، «بِإِيَاتٍ» نادرست است. / «أَنَّ الشَّبَابَ الَّذِينَ»: که جوانانی که («که جوانان باید» در گزینه ۱) و «جوانی که» در گزینه ۳ نادرست هستند. / «يُريدُونَ»: می خواهند (در گزینه ۱) ترجمه نشده است. «خواهان» و «می خواهد» در گزینه‌های ۲ و ۳ نادرست هستند. / «أَنْ يَصِلُوا إِلَى ...»: که به ... برسند («تا بتوانند ... برسند» در گزینه ۱)، «رسیدن به» در گزینه ۲ و «به...برسد» در گزینه ۳ نادرست هستند. / «أَعْلَى الدَّرَجَاتِ»: بالاترین درجات («درجه‌های والا» در گزینه ۲ نادرست است). / «عليهم أن يسيروا»: باید قدم بگذارند، باید قدم بردارند («گام بردارد» در گزینه ۳ نادرست است).

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۴- گزینه ۲»

(مبیر همایی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «حَسَنَ»: (فعل امر) نیکو کن

گزینه ۳: «انسان‌های باتجربه» صحیح است.

گزینه ۴: «دشمنان من» صحیح است.

(ترجمه، ترکیبی)

۱۲۵- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

«چرا؟ لِمَ، لماذا (رد گزینه ۳) / «عارفان ... می گردند»: يبحث العرفاء (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «در تاریکی‌ها»: فِي الظُّلُمَاتِ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «چشمه زندگی»: عَيْنَ الْحَيَاةِ (رد گزینه ۲)

(تعریب، ترکیبی)

۱۲۶- گزینه ۳»

(قاله مشیرپناهی)

معنی عبارت: «بهترین برادران (دوستان) شما کسی است که عیب‌های شما را به شما هدیه داد.» مفهوم عبارت این است که بهترین دوست ما کسی است که همیشه عیب‌ها و کاستی‌های ما را به ما گوشزد کند، در حالی که شعر داده شده دارای چنین مفهومی نیست، بلکه می‌گوید که دنبال عیبجویی از دیگران نباشیم.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «دشمنی دانا از دوستی نادان بهتر است.

گزینه ۲: «هرکس اخلاقش بد شود، خودش را عذاب می‌دهد.

گزینه ۴: «خداوند به کسی جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌دهد.

(مفهوم، ترکیبی)

۱۲۷- گزینه ۴»

(علیرضا قلی‌زاده)

«غَدَاةٌ»: صبحگاه، آغاز روز

«تَمَرٌّ»: تلخ می‌کنی

«حَلَّتْ»: فرود آمد، حل کرد

«العادی»: تجاوزگر، دشمن

(نفت، ترکیبی)

۱۲۸- گزینه ۱»

(علی‌اکبر ایمان‌پرور)

در این عبارت «الصَّغْرَى» اسم تفضیل و صفت برای «أُخْت» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «أَنْفَعُ»: اسم تفضیل و خبر است.

گزینه ۳: «أَنْفَعُ» اسم تفضیل و خبر است.

گزینه ۴: «خَيْرُ» اسم تفضیل و خبر است.

(قواعد، ترکیبی)

۱۲۹- گزینه ۳»

(علی‌اکبر ایمان‌پرور)

«الْمُكْسِرَةُ»: اسم فاعل از مصدر «إِنْكَسَرَ» و از باب «إِنْفِعَال» است.

در سایر گزینه‌ها:

«الْمُخْتَلَفَةُ»، «الْمُنْتَظَرِينَ» و «الْمُسْتَمْعِينَ» اسم فاعل از باب «إِفْتِعَال» هستند.

(قواعد، ترکیبی)

۱۳۰- گزینه ۱»

(آرمین ساعده‌پناه)

در این گزینه «تلامیذ» جمع مکسر و «المعلّمون» جمع مذكر سالم می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «المعلّمات»، «المسابقات» و «فائزات» جمع مؤنث سالم هستند.

گزینه ۳: جمع مکسر و یا جمع سالمی در این گزینه وجود ندارد.

گزینه ۴: «المؤمنون» و «صالحون» جمع مذكر سالم هستند.

(قواعد، ترکیبی)